

ПРОТОКОЛ № 87
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на
Гражданския съвет към ВСС, проведено на 03.02.2023 г.

Днес, 3 февруари 2023 г., петък, от 9:30 ч. в Залата за журналисти в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание в смесена форма – присъствено и дистанционно чрез видеоконферентна връзка, на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – съпредседател на Гражданския съвет от НПО, председател на Асоциация „ФОРУМ”, онлайн;

Г-жа Светла Дерменджиева – представител на Асоциация „ФОРУМ”, упълномощена за днешното заседание да представлява Клуб – журналисти срещу корупцията и Центъра за приложно-правни изследвания и практики;

Г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „ФОРУМ“;

Г-н Тодор Балабанов – представител на Асоциация „ФОРУМ“, онлайн;

Г-жа Мария Колева – председател на Асоциацията на държавните съдебни изпълнители, онлайн от 11:59 ч.;

Г-жа Ралица Първанова – член на УС на Асоциацията на прокурорите в България;

Г-жа Албена Желязкова – член на УС на Българската асоциация на вещите лица и експертите;

Г-жа Павлина Желязкова – представител на Българската асоциация на вещите лица и експертите;

Г-жа Десислава Михайлова – председател на Българската асоциация на съдиите по вписванията, онлайн;

Г-жа Пенка Велинова – представител на Българската съдийска асоциация, онлайн;

Г-жа Венета Желева – представител на Камарата на независимите оценители в България, онлайн;

Г-н Христо Колев – член на УС на Камарата на следователите в България, онлайн;

Адв. Емил Георгиев – председател на Обединението на свободните адвокати;
Адв. Иванка Георгиева – член на УС на Обединението на свободните адвокати;

Адв. Христо Хинов – член на Обединението на свободните адвокати;

Г-жа Величка Томова – председател на УС на Сдружението на одиторите в публичния сектор;

Г-жа Красимира Димитрова – представител на Сдружението на одиторите в публичния сектор;

Г-жа Ева Марчева – представител на сдружение „Съдебно-счетоводни експерти в Р България“, онлайн;

Г-н Николай Михайлов – председател на Съюза на младите юрист;

Г-жа Емилия Николова – председател на Съюза на съдебните заседатели в България, онлайн;

Със становище по темите от дневния ред участва:

Г-жа Богдана Лазарова – председател на сдружение „Академия за изследвания в сигурността и отбраната“.

От администрацията на Висшия съдебен съвет:

Г-ца Тони Виткова – експерт на ГС към ВСС, главен експерт в сектор „Връзки с обществеността“, онлайн;

Г-жа Валентина Тесовска – технически сътрудник на ГС към ВСС, главен специалист в дирекция „Човешки ресурси, административно и техническо обслужване и класифицирана информация“.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Дискусия по Проект на Наредба за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, публикуван на сайта на Министерски съвет – Портал за обществени консултации, на 23.12.2023 г. – становище на БАВЛЕК

Вносител и докладчик: Българска асоциация на вещите лица и експертите (БАВЛЕК);

2. Становище на Асоциация „ФОРУМ“, разработено по покана на Конституционния съд за изразяване на становище, по конституционно дело № 18/2022 г., образувано по искане на Министерския съвет за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 145, ал. 1, т. 3 от Закона за съдебната власт

<http://www.constcourt.bg/bg/Cases/Details/625>

Вносител и докладчик: Асоциация „ФОРУМ“;

3. Представяне на предложения от страна на адвокатурата за промени в преклузивните срокове по процесуалните закони, касаещи дейността на адвокатите

Вносител и докладчик: Сдружение „Обединение на свободните адвокати“;

4. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добър ден на всички! Нека да започваме, като стигнем до първото гласуване ще обявим кой как гласува, защото до тогава може да дойдат още организации.

Днес вода онлайн заседанието, поради здравословен проблем. Много се радвам, че имаме становища по дневния ред по съществени точки за днес.

Нека започнем с първата точка от дневния ред, която касае Наредбата за вписването, квалификацията и възнаграждението на вещите лица, публикувана на сайта на Министерски съвет (МС) за обществено обсъждане през м. декември м. г. В състава на ГС – ВСС има две организации, които са специализирани в дейността на вещите лица. Именно една от тях – БАВЛЕК, днес има становище и са докладчици по т. 1 от дневния ред. Заповядайте, г-жо Желязкова.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Здравейте на всички. Както каза г-жа Карагъзова, ние сме докладчици по т. 1 от днешния дневен ред. Аз изпратих нашето становище, предполагам, че всички сте се запознали с него. Ще започна отзад напред по неговото представяне и ще споделя малко впечатления от личния си опит, тъй като вече повече от 12 години се занимавам с тази дейност.

Всички разговори, които съм имала досега с магистрати – прокуратурата, с хората, които назначават експертизи, извеждат като най-голям проблем всъщност третата точка от нашето становище – това е липсата на ключови експерти, особено за по-малките съдебни райони, какъвто е хасковския, кърджалийския. Това е много наболял проблем, почти всеки месец получавам молби от магистратите за съдействие. Има абсолютна липса на ключови експерти в сферата на геодезията, сферата на медицината, сферата на компютърните технологии. Това налага да търсим наши колеги и да ги молим за съдействие на съдилищата от много по-далечни съдебни райони, съответно по-далечни градове, които пък рядко се съгласяват, второ – значително оскъпява стойността на експертизата.

Докато в другата си професионална дейност, като консултант в сферата на инвестиционното проектиране, има колеги, които знам, че биха могли да бъдат привлечени като вещи лица и да извършват тази дейност, които се намират на територията на съответно Хасково и Кърджали, но пък те по определени причини не желаят да работят в съдебната система. Причините, които се изтъкват, са свързани с другите две точки, които сме отбелязали в нашето становище – неадекватното заплащане в много голяма част от случаите, липсата на обществена подкрепа за нашата дейност, като цяло, защото ние сме приемани като част от съдебната система и съответно всички негативи, с които в момента тя се

„ползва“ от обществото, се отразяват върху желанието, особено на по-младите експерти, да участват в съдебния процес.

Опитвам се, доколкото ми е възможно, и колегите също от другите регионални представителства го правят. Разобличаваме някои видове, които са свързани със съда, но за съжаление успехите ни са по-скоро еднократни. В нашият списък, в Хасково, нямаме много нови експерти, докато други колеги, поради възраст и други разни здравословни причини, периодично се отказват така, че всъщност изборът, който имат да направят магистратите, за да получат една качествена експертиза е много малък, а в определени моменти изобщо нямат никакъв избор. А това много затруднява съдебния процес – имало е случаи, в които цяла година не могат да намерят експерт, който да извърши дадена експертиза и това много бави правосъдието, отразява се върху хората, които чакат, да има развитие по техните дела.

Трябва действително да се помисли за по-сериозно привличане на по-млади експерти в списъците, някаква кампания може би трябва да се предприеме – в камарите на инженерите, в Камарата на архитектите в България (КАБ), защото там са хората, които биха могли значително да подобрят състава и качеството както на експертите, като бройка, така и на качеството на експертизите.

От друга страна трябва да се помисли и за възнагражденията, тъй като всички знаем може би, а тези, които не знаят – сега ще получат тази информация, възнаграждението за един час работа в КАБ е много по-висока отколкото един архитект би получил, като възнаграждение на час в съда. Тук вече ще произтече и този проблем, който сме извели като т. 2 – да се премахне тази часова ставка, а да се говори минимални възнаграждения за даден вид експертиза. Защото това с часовете също действа демотивиращо на колегите, много често се получава такъв отговор – да, ще отида за два часа, ще трасирам един линеен обект и ще получа в пъти повече, отколкото ти ме караш да отговарям на 10 въпроса, поставени от даден съд във връзка с някакво гражданско дело. Така, че този въпрос също ще бъде въпрос на това всички наши усилия, които правим като асоциация с регионални представителства да привлечем по-млади и по-качествени експерти в списъците на съда.

Както са казали тук и колегите, нормативния акт дали ще бъде наредба, дали ще бъде закон, дали ще бъде под някаква друга форма – това е въпрос, който ще оставим на уважаемото Министерство на правосъдието (МП) и на ВСС да преценят. За колегите е важно за труда, който са положили да си получат възнагражденията достойно, в някакви нормални срокове. Защото – и друг път е ставало дума, има проблем и в тази насока с Агенцията по приходите, издават се едни фактура, в последствие тези фактури не се заплащат – ние ставаме данъчно задължени по тях и има едни такива моменти, които действат действително много демотивиращо, особено на по-младото поколение. Това да привлечеш в момента един млад специалист, който е спец по компютърните технологии, си е направо non sense. Те

просто не желаят още като чуват думичката „съд“, после трябва да се занимават да пишат, да декларират доходи и т. н. и действа много демотивиращо.

Би следвало МП да помисли за облекчение в тази насока, тъй като колегите имат много задачи, много са ангажирани и тази административна бюрократска система, по която в момента се плащат нещата, никак не е в полза в желанието ни да привлечен достатъчно млади и кадърни експерти. Защото, повярвайте ми, съдилищата просто ни се молят – моля Ви се, г-жо Желязкова, намерете ни еди-какъв-си експерт, не можем цяла година да дадем ход на делото, поради липса на експерти. Това не е само в няколко сфери, това е в доста сфери! Единствено за икономистите няма досега такъв регистриран недостиг, но, както казах, като започнах, почти всички инженерни науки, архитекти, *.../шум в залата/...*, агрономи, компютърните специалности – всичките, да не говорим за някои, които са много специфични – там изобщо, при лекарите проблемът е още по-наболял. Така, че нещо трябва да се направи по този въпрос.

С тази наредба, която е подготвена, ние не видяхме механизъм за решаването на тези проблеми. Благодаря ви за вниманието. Ако имате въпроси, с удоволствие бих отговорила.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, вие няма да представите акцентите във вашето становище?

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Като цяло минах по становището, но го направих със собствено изложение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, добре. Изпращат ми съобщение от СССЕРБ, че не могат да се включат и им изпращам линка отново – Ева Марчева. Надявам се, че ще успее да се включи в дискусиата. На линия е и Тодор Балабанов, той е вещо лице и експерт, който към момента участва от името на Асоциация „ФОРУМ“ – дали имате становище от гледна точка на вещо лице.

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Здравейте на всички. Както може би повечето от вас знаят, аз съм завършил компютърни науки и често ми се случва съдии да ми се обаждат да ми се молят да поема дела. Така, че това, което разказа колегата, абсолютно отговаря на реалността. Също административно ги подкрепям, защото – явяваме се на заседание, съдията одобрява свършената работа, втори път трябва да се явим да си вземем листче касов ордер и да го пренесем през три стаи разстояние, за да си получим заплащането.

И, да кажем компютърните науки нямаме тези проблеми, защото на нас ни се плаща, *.../лоша връзка/...*, но намирането на нови колеги в моята сфера е мисия невъзможна – просто заплатите са толкова високи, че никой не поема *.../лоша връзка/...* Така, че напълно солидарно подкрепям колегите. Може би някои от вас знаят, че бях експерт по делото за ВСС и изключително трудно намериха колеги за тройната експертиза. Делото се забави с два месеца, защото не можахме да намерим експерт.

Затова абсолютно съм солидарен с това, което колегата каза.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Ева Марчева видях, че се включи – СССЕРБ. Дали ще се включите в дебата – не отговаря. Някой от залата би ли искал да вземе думата – да, заповядайте, г-жо Томова.

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: Величка Томова, председател на СОПС. Подкрепяме и двете становища на БАВЛЕК и бихме желали да направим предложения, които да намерят отражение в Наредбата или закон, ако се приеме. Едното се отнася да се въведе минимален срок за изготвяне на експертиза, тъй като и аз съм била вещо лице и ми се е случвало три дни преди заседание да ми се даде за експертиза и просто е невъзможно. След това отговорността пада върху вещото лице, че проваля заседанието.

Другото предложение, както каза и преждеговорящия, се отнася до това, че на вещото лице се дава и то първи екземпляр от разходен касов ордер – Образец № 98 мисля, че беше, с този разходен касов ордер вещото лице да отиде да си получи парите. Аз, като одитор в Сметна палата, този въпрос съм го изследвала и няма правно основание по този начин да се процедира. Това е една стара практика и би могло да се помисли съдебната система да направи нова организация за отчитането – това касае счетоводното отчитане. Това е свързано с изплащането на възнаграждението на вещите лица.

Подкрепяме всички предложения за увеличаване размера на възнаграждението на вещите лица. В общи линии това предлагаме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Някои друг да желае да се изкаже?

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Бих искала да подкрепя г-жа Томова – този въпрос е един от основните, които притесняват и действащите, като мен, колеги и тези, които ги призоваваме да се включат в списъците. Защото получаването на възнаграждението, след като приключи делото, е свързано с няколко ходения до съда, което отнема безсмислено време на един експерт. Би следвало съдът да помисли за доста по-голяма степен на електронизация на този процес и това време, което губят експертите, за да си получат плащането, е безсмислено.

Да не говорим, че всяко счетоводство във всеки съд има различна административна практика, което още повече затруднява колегите. Всеки главен счетоводител счита, че трябва да бъде направена процедурата, технологията по плащането, което за нас също е много трудно. Ако в един съд е така, то в друг съд е иначе – това също доста затруднява колегите.

Затова съм напълно съгласна с г-жа Томова. Те */счетоводителите/* се отнасят към нас с не особено добро чувство, защото им създаваме работа, не можели да следят какви пари били внесени. Съответно пък ние не искаме да имаме 5 фактури за едно и също дело, а много често има доплащане след съдебно заседание. И това са едни такива дребни неща, но всъщност те създават условия за демотивация на колегите.

Да не говори пък за случаите, когато полицията бави плащанията – там пък отиваме на следваща година, за да си получим парите. А сме данъчно задължени, като имаме издадена фактура за предходната година. Тези въпроси много пъти сме ги коментирали, но за

съжаление никъде в Наредбата няма и помен от нещо в този аспект с подобрене – поне малко да видим.

Това искахме да добавим.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Друго изказване?

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Съдебните заседатели също искат да вземат отношение по темата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Заповядай, Емилия.

ЕМИЛИЯ НИКОЛОВА: Здравейте. Съдебен заседател съм в СГС от 2012 г. Преди години правихме заключение на вещите лица по една счетоводна експертиза три години. Считаю, че е необходимо по тези документи да се разработи темата за отговорността на вещите лица. Защото не може вещите лица да казват – сега не мога и *.../лоша връзка/...* и към тях има въпроси за допълнителна счетоводна експертиза, те изтъкват разни семейни проблеми от здравословен характер и така делото се отлага 3 години – всяко заседание се отлага, защото вещото лице не желае да изготвя експертизата. Т. е. отговорността също трябва да бъде регламентирана.

Благодаря ви.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, благодаря. Становището е гледната точка на вещите лица. Важно е да се чуе и гледната точка и на другите участници в съдебния процес. Светла Дерменджиева, Асоциация „ФОРУМ“, заповядайте.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Искам само да припомня, защото повечето от участниците в ГС – ВСС, както и конкретно днес, си спомнят ГС – ВСС (аз наблюдавам процесите вече 9 години) три пъти е разглеждал въпросите, свързани – и то подробно в две или три работни групи в границите на ГС – ВСС! Всичките аспекти по отношение действието на Наредба № 2, както и аспектите, които ги има по създаване на закон, защото всички знаем, че определени положения, по които се изисква да има решение по тях, тяхното поле е в закон, а не в наредба!

Та, иска ми се – разбира се, че подкрепям всички изказвания до тук по същество, въпросът е, че не считам, че трябва да да се гледа на парче. Защото, в миналото, знаете, въпросите, които са били – както се спомена за отговорността, за етиката, за сроковете, за начина на плащане. Начинът на плащането докато – тук бих казала и се извинявам на юристите, това е услуга!

Докато не се узакони, че това е услуга и да върви по всичките параметри на нормативната уредба в това отношение – няма да се оправят нещата, защото едните искат фактури, други са самоосигуряващи се лица и т. н., да не разглеждаме всичките подробности. Мисълта ми е, че глобално лично аз считам трябва да се – така или иначе чакаме преминаване към закон, лошо стана с отмяна на едните положения и затруднява цялата съдебна система – да се надяваме, че за кратко време трябва да има работещ Парламент, за да

се оправят нещата. Мисълта ми е, че следва да се разгледа начина на назначение, обекта на назначение, видовете експертизи. Знаете проблемите с МВР, които бяха – как да бъдат назначавани, защото им се плаща – на кой се плаща – на МВР ли.

/Говорят едновременно./

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Мисълта ми е, че трябва да се хване – не съм сигурна, че тази Наредба с всичките си параметри, обхваща всичките пунктове, които ние многократно сме огледали. Пак повтарям – срок за изпълнение, срок за възлагане, начин на възлагане, етика, отговорност, форма на заплащане – тя да е свързана именно с това какъв вид услуга е това, дали е услуга или какъв е придатак на вещото лице. Той не е назначен в съда. Всички тези въпроси трябва да залегнат и да търсят, разбира се, величината на заплащането и неговата структура.

Всичко това аз считам, че трябва да – може би трябва да се подходи по един доста по-подробен начин. Аз мисля, че ГС – ВСС има достатъчно материали от работата пред годините, в които са се случвали тези неща, заедно с всички нови предложения на фона на полето и бихме могли да направим едно доста стегнато изложение по този въпрос. Благодаря за вниманието.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И аз благодаря. Ева Марчева, дали ще се включите?

ЕВА МАРЧЕВА: Чуваме ли се – да. Много благодаря, че ми изпратихте линк.

Искам да добавя, че, според мен, тази Наредба, която беше входирана и за обществени обсъждания, и за анализи, които ние правим, и – както каза и г-жа Дерменджиева, ние многократно сме обсъждали. Това е преливане на едни мерки от пусто в празно! Никой не ни чува – реално погледнато никой не ни чува!

Какво трябва да направим – да спрем да се явяваме по дела, защото на практика са ни съсипали работата, съсипали са ни възнагражденията също и отделно отношението е към – не искам никой да обиждам, обаче ние просто сме пренебрегнати като част от една съдебна система. За мен, аз лично, даже казах на някои от моите съдии, които ми възлагат експертизи, че може би от м. март няма да се явявам, защото за мен това е изключително обидно и неприятно! Аз получавам голяма част от доходите си, като вещо лице, имам и счетоводна кантора, която работи, но тя работи на съвсем друг принцип и нямат общо двете неща. Имам средно около 10-15 дела най-малко на месец и след това в един момент *...лоша връзка/...* аз как да си фактурирам хонорарите например!?

Отделно проблемите с вещите лица, отделно начина на представяне на експертиза. Има само няколко съдилища, които приемат експертизи, подписани с електронен подпис. Всички тези проблеми, които ние тук ги дискутирахме, създавахме текстове, предадохме – никой не ни чува реално! Крум Зарков – министър Зарков, моите уважения към него, той просто си написа нещо, което не съм сигурна дали знае какво е представил и след това ние се чудим

дори да коментираме с него. За мен трябва някакви драстични мерки да се предприемат. Това е моето мнение, може би част от залата няма да се съгласи, защото ще забуксува съдебната система, но може би това е само начина да ни чуят.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря. Кой иска думата – Христо Колев, заповядайте.

ХРИСТО КОЛЕВ: Здравейте на всички, благодаря, г-жо Карагъзова.

Благодаря на вносителите на тази точка в дневния ред, защото ние бяхме една от организациите, които участвахме в работната група с г-жа Дерменджиева и мисля, че беше преди година ние финализирахме и депозирахме нашето заключение от тази работна група. То беше много ползотворно, но за съжаление ние пак се връщаме на тази точка, като резултата е критичен. И ако ние имахме вече приет закон, нямаше да го има този момент, който в момента всички сме изпаднали – и от магистрати, и от вещи лица. Защото имахме силната необходимост от нещо лице, което отказваше да се явява само защото няма наредба. Яви се накрая колега, който пое експертизата – сега проблемът е, че пак няма наредба, за да му платим на човека! Това е – чакаме наредба! И как ще накараме младите хора и работещите в сферата да се занимават с нашата проблематика!? А тя не е наша – тя е национална!

ЕВА МАРЧЕВА: Тя е обща тази проблематика и се прави целево, според мен.

ХРИСТО КОЛЕВ: Точно така. Имаме решение много по-назад – нашето становище може отново да се намери, имаме акт на ГС – ВСС в тази връзка. Имаме решение на КС още от – КД № 17/2020 г., още там е казано, че трябва да има разделение и уреждане със закон на тази експертна дейност. Бяхме отразили, че в Националния класификатор няма въобще такава дейност, която извършват като вещи лица – въобще термина го няма, дори да бъде експерт.

От там като се тръгне, което е само и единствено работа на държавата в лицето на Министерство на правосъдието – няма кой друг да поеме тази инициатива! Да ни събере в работни групи, да разбере на всички страни проблематиката, да се приеме един закон и да започне този закон да се надгражда! Защото иначе всички страдаме и окръжните градове – видя се от изложението на БАВЛЕК, много страдат и ние в столицата макар, че е по-голяма, проблемът се задълбочава. Не виждам защо се negliжира всеобщото мнение, че трябва наистина да се подходи сериозно към този проблем. А накрая резултатите ги виждаме всички в съда – как може да се провали досъдебно производство или съдебно дело, забавя се с години и така всичко рефлектира върху съдебната система, и магистратите, и всички останали, които работим в нея!

Това е в общи линии по тази точка от дневния ред. Има още много какво да се добави, но официалното ми становище е, че трябва да се пристъпи към цялостна нова система в един закон за вещите лица или за експертната дейност, всичко да бъде уточнено – назначаване,

отговорности, етично поведение, защита на вещото лице, критерии, подбор, обучение, квалификация, условия и ред за определяне на възнаграждението и неспазването, разбира се, критерии за подпор, статут – това е основното, което може да се определи с един закон.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря, г-н Колев. Само да допълня, че с техническия ни сътрудник в предишния мандат на г-н Зарков, като служебен министър на правосъдието, ние изпратихме целия пакет с документи от работната група, в която участвахме 4 организации – ОСА, Асоциация „ФОРУМ“, КНОБ и КСлБ, по отношение Наредба № 2, и точно нашите препоръки, че, след като сме изследвали Наредба № 2, сме стигнали до извода, че е необходимо създаването на закон за вещите лица. На всеки министър на правосъдието го изпращаме този пакет от документи, защото, за съжаление, те са единствените към момента, които могат да инициират законодателни промени.

Не знам дали е имало работна група, в която някой от вас е участвал при изработката на тези предложения за промени в Наредба № 2, които бяха публикувани от МП за обществени консултации?

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Никой не ни е канил. Не, не сме участвали.

ЕВА МАРЧЕВА: Ако мога да добавя – аз съм пускала по същата линия писма, в които изявявам желание да бъде включена – аз или експерти от сдружението с посочени представители, но до сега не е имало реакция. Имаше една среща, на която Марияна Станева присъства – тя е част от гражданското движение, но тя е била организирана в порядките на 3-4 дни – от понеделник за четвъртък, доколкото знам. Не са поканени – както виждате, всички организации, а само някои от тях.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: При тези нормативни предложения все пак е важно да се чуе мнението на хората отвътре, които всеки ден работят това. Най-добре вие разбирате какво се случва и проблеми, които имате. Между другото в нашето предложение до МС от миналата година в този пакет от документи изрично в акта ни, освен препоръката за създаване на закон и т. н., е казано, че ние настояваме, когато се започне разработването на проект на закон, да бъдат поканени членовете на организациите. Но това остава нечуто.

Пенка Велинова, БСА, заповядайте.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Добър ден! Тъй като всички преди мен изказаха всичко, което общо взето може да се каже, искам просто да кажа, че аз категорично съм, мнението на нашата асоциация е категорично в подкрепа за важността със съдебната експертиза. Това е един изключително важен въпрос, тъй като в съдебна зала действително има големи проблеми с намирането на определени видове вещи лица и не само *...лоша връзка/...* Изобщо тази дейност трябва да бъде детайлно разписана.

Също бих искала да изкажа категоричното ни несъгласие с начина, по който се приемат закони в една толкова специфична – в случая наредба, дейност без изобщо да се вземе предвид мнението на засегнатите лица. Моето принципно становище е, че при

изготвянето на каквито и да било законопроекти и подзаконови нормативни актове, следва да участват широк кръг от лица, които са специалисти в тази дейност, което очевидно в случая не е наред. Така, че моето мнение е категорично в подкрепа на това, което беше казано до момента за необходимостта от приемане на закон, детайлно разписване на въпросите за съдебната експертиза и необходимостта при обсъждането на такива въпроси да се включват преди внасянето на законопроекти, наредби и други актове, да се привлекат максимален брой лица, които са засегнати от тази дейност и работят в тази област. Благодаря.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Заповядайте, г-н Михайлов – СМЮ.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Здравейте на всички! Аз напълно подкрепям колегите, виждам, че проблемът е доста сериозен и касае цялостната работа на съдебната система в страната.

Тъй като, доколкото виждам от дискусиата, предложенията вървят в посока създаването на закон, а законодателния процес по Конституция – върховният орган, който отговаря за законодателния процес в страната, е Народното събрание. Така, че още един механизъм, според мен, може да бъде използван – да бъде предложено на Комисията по правни въпроси да организират такава работна група, съответно всички парламентарни групи да бъдат запознати, може и чрез съдействието на представляващия ВСС това предложение да бъде внесено. Просто да се ползва още един канал за връзка. Знаем, че 90% в последните години законопроектите се изготвят от министерствата, но в крайна сметка Парламента е върховния орган по Конституция, който трябва да се занимава със законодателната дейност по един важен въпрос, който касае работата на съдебната система и той трябва да бъде насочен към този законодателен орган. Това като предложение за една допълнителна инициатива в тази посока, когато имаме Парламент, разбира се.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Обаче, колега, вещите лица – защото съм присъствала в работната група, която я организира г-жа Ахладова, като министър на правосъдието, 3-4 месеца обсъждахме всички детайли, даже присъстваха и представители на Института по криминалистика, защото и на тях им възлагат да правят експертизи – те си изказаха проблемите. Беше направен един проект, който после така си остана някъде в чекмедже. Има резултати от работните срещи, които, ако желаят от МП, може да се внесат в НС. Защото в други разговори на нас са ни казали – дайте законопроект, който го прием. И става едно „прехвърляне на топката“ от МП към Парламента и този въпрос *.../шум в залата/...*

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Хората, които участват одавна, знаят думите на министър Ахладова, която заяви, че от толкова работни срещи, когато е встъпила в качеството си на министър на правосъдието, не е намерила нито един протокол, нито един документ от всички тези работни срещи, които до тогава са се провеждали на тема вещи лица.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да, вярно, че така беше. След това и г-н Демерджиев същото заяви, когато встъпи като министър на правосъдието. И Диана Ковачева също го е

споменавала, когато беше министър на правосъдието. Ресорното министерство, което е отговорно за вещите лица, не пази архивите. Г-жа Ковачева, когато беше министър на правосъдието, закон беше предложила, беше се стигнало до чл. 6.

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Това министерство, което е отговорно, как гледа на тематиката – тук са идвали трима министри – г-н Демерджиев беше в онлайн връзка, другите бяха в залата.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Може ли една кратка реплика към колегата Николова от ССЗБ. Факт е и не оспорвам това, което тя каза, че има експерти, които закъсняват или отлагат делата. Действително, не адвокатствам на колегите, но има такива случаи. Нашите указания, които сме давали на колегите – част от нашата асоциация, е да не злоупотребяват с това право и повече от два пъти по обективни причини да не искат от съда отлагане. Но ако действително има такава ситуация, аз мога да кажа, че има възможности и адвокатите да възразят на тези искания за отлагане, съда също може.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Когато няма вещо лице и когато няма експертиза, възражението никаква работа не върши.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Имам предвид, че не е предадена в срок и че не е изготвена – да бъде заменен състава на експертизата.

ЕВА МАРЧЕВА: Напълно подкрепям да бъде заменено едно вещо лице, ако два или три пъти не си изпълни експертизата в срок или забави по някакъв начин процеса. Това да се дави две години едно дело...

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: ... могат да бъдат глобени, за това, че не са си представили в срок експертизата по обективни причини.

ЕВА МАРЧЕВА: Да, бях глобена със 100 лв., защото за един ден по някакви причини не успях да си входирам заключението.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Ние считаме, че няма пречка да бъде записано в какъвто и да е нормативен документ – дали ще е наредба или закон, че повече от два пъти по обективни причини да не може да иска отлагане.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Защо два пъти, а не, например три пъти? Нали всички се борим за бързо правосъдие.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Защото приемаме, че два пъти е възможно да има някаква обективна ситуация – казвам обективна. При всички положения, когато искаме отлагане, пишем по каква причина я искаме. Да, напълно възприемам това за бързото правосъдие, но, както до сега живяхме в пандемия, много от колегите, особено по-възрастните, по тази причина отлагат дела.

/Говорят едновременно за това какви случаи може да има, за да се отложи дело./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, в момента обсъждаме липсата на наредба за дейността на вещите лица. В момента има спешност – правосъдието е блокирано до известна степен от отмяната на Наредбата. Сега се налага промяна в Наредбата или нова наредба, защото старата е отменена изцяло. В момента на обществено обсъждане от МП е поставена изцяло нова наредба. Затова нека да преминем към конкретно предложение за взимане на решение от ГС – ВСС по тази точка.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Предлагам първо да се изчисти идеята дали да се работи в посока нова наредба или да се иска създаването на закон.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Според мен и двете, защото...

/Говорят едновременно./

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: ... към момента, което е постижимо, това е наредбата. Ние нямаме Парламент, който да се структурира да вземе едно важно решение, камо ли да мислим за закон за вещите лица. А като знаем от предишния опит как МП придвижва законите, затова смятам, че наредба е нещо достижимо към настоящия момент.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това се прави от изпълнителната власт, тъй като в момента няма Парламент. Кажете как да процедираме – да се смени подхода, да се направи някаква по-широка медийна кампания, до по-широка публика, за да може да се заговори. Защото като че ли Парламента не следваше, по отношение на съдебната реформа, нещата, които са спешни и на дневен ред, а се занимаваше повече с политическо говорене. А проблемите с вещите лица е нещо, което е важно в момента.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, но тази наредба, която е в момента – ако забравим всичко, което говорихме днес и погледнем само проекта, в проекта има липси, които дори съществуваха в старата Наредба.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да, така е. Да. И те са алармирани за тези липси.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Мисълта ми е, че имаше неща, които в Наредба № 2 сме дали предложения и са възможни на ниво наредба, дали сме ги за реални предложения за закон, където да залегнат всички моменти, които не могат да се включат в наредбата. Сега се оказва, че проекта за новата наредба има липси, които ги имаше в старата. Което говори, че проекта за новата наредба е много по-беден от текста на старата Наредба. Това е истината.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Г-жо Дерменджиева, това може да е гледната точка на МП.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз казвам нашата гледна точка спрямо това, което сме работили и което сме гласували.

ЕВА МАРЧЕВА: Предлагам отново да се подаде писмо, ако нямат нищо против колегите, да подадем още едно допълнително уведомително писмо, че сме отворени за среща, предлагаме работна група, предлагаме участници – в този смисъл, и да уговорим реална среща. Да видим министър Зарков как ще реагира и да видим, евентуално ако успеем, да организираме нова работна група.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Нашата организация приема предложението на г-жа Марчева.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Давам предложение – отново да се включат материалите, по които бяхме взели решение, с разработките – това, което г-жа Карагъзова каза, че няколко пъти ги праща. Значи – старите неща, още едно писмо към момента, отделно акцентирано, че ГС – ВСС желае да бъдат поканени всички организации, които биха искали.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Предлагаме експретизата си, това, което до момента сме подготвили.

ЕВА МАРЧЕВА: И с предложение – тази среща да не бъде организирана от сряда за четвъртък и почти полутайно, за да не можем да присъстваме, защото аз разбрах за нея, но нямаше как да стигна – в МП, която е била, нямаше как да реагирам толкова бързо. Разбрах от Станева, че има такава среща, когато вече започваше – някаква работна група е имало. Казвам, че трябва да настояваме и да са по-публични самите работни групи – да бъдат организирани, когато става въпрос за експертната дейност.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ние можем да поканим самия министър в заседание на ГС – ВСС.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да, това е добра идея. Или да изпратим покана до заместник-министър. Който и да е, но да дойде. Да, заседание с една точка. Извънредно заседание с конкретика. Ако направим такова заседание, да поканим и икономически журналисти, които да участват. По-скоро да бъде обществено обсъждане, а не заседание на ГС – ВСС.

/Говорят едновременно./

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Ако ГС – ВСС подкрепи предложението представляващия ВСС да внесе в Комисията по правни въпроси такова предложение, смятам, че би било по-силно като тежест и би могло да му се обърне повече внимание. Въпросът е да тръгнат нещата.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Нека да бъде реалисти – има План за възстановяване, по който трябва да се приемат законодателни изменения. Много е хубаво желанието да се случат нещата, но през 2023 г. не виждам закон за вещите лица. Дайте за заложим на реални неща – да направим извънредно заседание, например в края на месеца, министъра да дойде тук или г-жа Павлова, ако е зам.-министър и в това служебно правителство, да им представим документите. Това е постижимо. Всичко друго – работни срещи, те ни знаят кои сме, какво сме, какво говорим на тези срещи и може би затова не ни канят. Аз смятам, че това е реално и постижимо.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Чудя се дали да е заседание на ГС – ВСС или обществено обсъждане с участието на медиите.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: С участието на министър и медии.

ЕВА МАРЧЕВА: Ако може две в едно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Нещо като пресконференция – да представите на по-широката общественост колко е сериозен този проблем.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Извинявай, че те прекъсвам, Мария, но този, който трябва да го чуе, е министъра, защото от него зависи наредбата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Обаче ние пробваме много пъти по този начин. Трябва да се окаже някакъв обществен натиск.

ЕВА МАРЧЕВА: Според мен, натискът е първото и важно нещо, което трябва да направим. Ние, от частния сектор, можем да го направим. Не говоря за представителите на магистратите – съдии, прокурори и следователи. Така ще стане, според мен, с натиск. Никакъв друг начин няма как да ни обърнат внимание по-сериозно. Както виждате – изпращаме градивни неща, които са коментирани и след това все едно се запознаваме отново и отново през три месеца с поредния или същия нов министър. Така се получава.

ХРИСТО КОЛЕВ: В настоящия момент, само да взема думата в тази връзка, при служебно правителство няма кой да ни обърне внимание към този момент. Просто ще се събираме да говори по една наболяла тема. Мисля, че при сформирание на постоянно правителство е по-удачно, ако има нов екип МП, и мисля, че ще има в обозримо бъдеще това правителство да продължи съдебната реформа така, както е заложено поне в момента, или ще придобие нов вид и изменения самото МП, тогава мисля, че ще има по-голяма чуваемост да направим това, за което говорихме тук всички.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, последно – Ралица Първанова, АПБ.

РАЛИЦА ПЪРВАНОВА: Да, благодаря. Доста представители на организации се изказаха. Бих искала наистина да се фокусираме върху това час по-скоро да има нова наредба. Тъй като да ги говорим сега за закон, на всички ни е ясно, че това трябва да стане, но, както и г-жа Лисичкова каза, не се очертава да стане в скоро време.

Имаме отменен акт, който спъва и както г-жа Карагъзова каза, спъва съдебната работа в момента. Ние трябва да работим по този въпрос – да действаме, да напъваме, да искаме от министъра и от институцията, от която зависи, час по-скоро да има нова наредба, било тя с някакви – да не е идеална, ние ще изискваме да помогнем да стане по-добра от тази, която са дали, като проект.

Но трябва, според мен, да настояваме с всички възможни средства – целия ГС – ВСС, ако трябва да сведем този въпрос и до знанието на ВСС и той да окаже своето влияние, ако така мога да се изразя, към МП – служебно или не, просто да приеме час по-скоро наредба. Именно върху това да се фокусираме и предлагам да премине към решение – да се сезира МП, да се организира, ако трябва, извънредно заседание на ГС – ВСС с участието на представители на МП, представители на ВСС и медии, за да се изясни този въпрос. Също така да изискваме, като организации, час по-скоро да се приеме наредба.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Приемаме изразените становища и във връзка с това предлагаме да се свика извънредно заседание на ГС – ВСС, да се покани служебния министър на правосъдието, медии и, ако може, всички професионални организации, които са специализирани като вещи лица – които желаят.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: За да бъде по-кратко: „ГС – ВСС приема всички внесени и изказани становища по т. 1. Приема решение да се организира среща с министъра на правосъдието, на която да бъдат поканени“

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Публична среща с всички страни – заинтересованите страни.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Обществено обсъждане. Не – няма понятието обществено обсъждане. Да дойде да го запознаем със становището и мнението на ГС – ВСС в извънредно заседание.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Първо – приема всички становища по т. 1. Второ – да се организира спешно на извънредно заседание среща с цел запознаване, представяне на становищата на ГС – ВСС, която позиция е напълно единна, с покана към медиите също. Извънредно заседание на тема...

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Заседанието предполага приемане на актове, решения на ГС – ВСС. Може да бъде отворен форум. Не може ли да бъде среща – само среща. Среща, заседание, конференция, обсъждане. Среща във връзка с Проекта за Наредба за дейността на вещите лица. Не – среща, свързана с актуалните проблеми пред съдебната система, свързани с висящото положение на всички етапи на досъдебна, съдебна фаза с липсата на наредба. И проблемите на експертната дейност. Може да бъде участие в медиите с масирано представяне на проблема – участие на представители на организациите, не на ГС – ВСС.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Нека БАВЛЕК формулират текст за акт, като вносител на темата.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Аз казах – ние сме съгласни с това, което предложи колежката Марчева. Тук се формулираха няколко предложения в тази връзка – да се разпространят материалите и по възможност да бъде организирана среща, на която тези въпроси да бъдат обсъдени при по-широко обществено внимание. Т. е. да не занимаваме само МП и двете уважаеми колегии на ВСС, а да се обърнем към по-широк кръг заинтересовани лица.

/Говорят едновременно./

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Нека г-жа Дерменджиева повтори това, което одева тук казахме, защото се обединихме около този текст.

АЛБЕНА ЖЕЛЯЗКОВА: Точно това щях да кажа, но го казах по друг начин.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Добре. За да бъде кратко и ясно:

Първо решение – ГС към ВСС приема внесените и изказани становища в дискусиата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Кой са те?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Становищата, внесени от БАВЛЕК и изказани по време на дискусиата – това ще излезе от протокола.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Протоколът се прави два месеца!

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: То няма Народно събрание, няма кой да ни чуе.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Нали говорим за Наредбата – дайте да не смесваме нещата.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Нали и аз това казвам, че това е първото решение – че приемаме всичките неща.

Второто решение, което трябва да имаме, защото сме си положили труд, а днес се изказаха много неща и те трябва да влезнат. Така, че първата точка е, че ГС към ВСС приема внесените и изказани становища по време на дискусиата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Но те са противоположни по много неща.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Няма значение.

Втора точка – ГС към ВСС приема

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, приемаме ги за сведение.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не за сведение. Приемаме ги!

Втора точка – ГС към ВСС приема решение да се организира извънредно заседание с цел среща с министъра на правосъдието за излагане на мотивите относно Наредба за вещите лица – може да се формулира и по-внимателно.

Това е предложението в две точки. За да може да остане това, което сме работили днес и същевременно спешно да се създаде среща – това е смисълът на двете точки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Но трябва да се изпишат в този акт или да се приложат в него тези становища, които ти казваш. В момента имаме едно писмено становище и всеки който иска неговото становище от днешната среща да бъде включено, като конкретно становище – предложение, моля да го каже сега. Например, становището на одиторите, трябва да го формулират и това трябва да стане сега.

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: Да, готова съм.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: А защо да не се изпрати допълнително в понеделник?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Защото ние сега гласуваме приемане на становища!

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това означава, че трябва да ги преповторим отново!

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: Може ли да представя нашите предложения. Едното предложение беше в Наредбата да бъде заложен минимален срок за изготвяне на експертиза. Второто предложение беше в Наредбата да се разработи нов механизъм за счетоводно отчитане и нов механизъм за организиране на счетоводното отчитане на възнаграденията на вещите лица.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре. За магистратите е важно да изразят становище колко е спешно и колко е възпиращо за тяхната работа липсата на Наредба. Всъщност за спешността. Ето, например, становище от КСлБ в две изречения за спешността, разбирате ли. От страна на магистратите, например от следователите, е изключително важно да има бързина, да има спешност по приемането на тази Наредба.

ХРИСТО КОЛЕВ: Не само за нас – и за съдиите, и за всички участници и страни е важна да бъде приета колкото се може по-бързо Наредбата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, тук е за спешността.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ама има ли значение каква ще е Наредбата или просто да има пет приказки и след това тя да не върши работа!?

/Шум от онлайн връзката./

ОТ ЗАЛАТА: Колега Марчева, изключете музиката и включете звука, моля! Нека да вземем почивка. Не, първо да приемем решение по точката.

/Шум в залата, говорят едновременно. Почивка. Албена Желязкова напуска залата поради служебен ангажимент./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Който има готов текст за акт, моля да го формулира и аз ще го подложа на гласуване, но да е пълно и ясно формулирано така, както искате да е гласувано.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Нашето предложение е – първо: ГС към ВСС приема становищата, изразени в заседанието с днешкашна дата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Кои са тези становища!?

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Нашето становище плюс изказаните в заседанието – на Сдружение на одиторите в публичния сектор и дискусиата на заседанието.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, добре. И?

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: И втората точка – изпращане на всички материали от работната група и нашите становища от днешното заседание на министъра на правосъдието.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това ли е предложението?

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Това е моето предложение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, подлагам го на гласуване. За днешното заседание Асоциация „ФОРУМ“ е упълномощена от ЦППИП и Клуб – журналисти срещу корупцията, АЙСО участва със становище.

Колеги, гласуваме акт на ГС – ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС, след обстойна дискусия по темата, приема всички становища, предоставени от БАВЛЕК и АЙСО, както и представените по време на дискусията от участниците в заседанието.

В резултат на изразените мнения, изпраща всички материали от дейността на работната група, създадена с Акт № 149/30.09.2021 г. на ГС – ВСС, и приетите становища от днешното заседание на министъра на правосъдието, по компетентност.

Актът да се предостави на министъра на правосъдието и на Пленума на ВСС, по компетентност (съгл. чл. 403, ал. 1 от ЗСВ).

Приложение: становища на Българска асоциация на вещите лица и експертите (БАВЛЕК), Академия за изследвания в сигурността и отбраната (АИСО), извлечение от протокола от заседанието с дискусия по темата.“

Гласуване: „за“ – 14 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – няма.

Приема се.

Ева Марчева не участваше в това гласуване, защото се беше изключила от онлайн връзката.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Може ли да добавим трета точка?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, ние вече гласувахме акта, вие искате да го актуализирате ли? Т. е. това гласуване в момента на практика е прегласуване на акта без тези двете точки.

ОТ ЗАЛАТА: Нали гласувахме предложението на БАВЛЕК за акт – тук има две предложения за акт.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Имаме един акт с няколко точки. Третата точка е за срещата.

ОТ ЗАЛАТА: Тук има предложение за допълване на предложението на БАВЛЕК и сега искат да го изкажат.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И да го гласуваме наново!

ОТ ЗАЛАТА: Не – да гласуваме третото предложение за добавяне към тези две точки. Не да гласуваме наново, а само едно предложение за добавяне.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, какво е предложението за добавяне?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Предложението, което няколко пъти изказахте, г-жо Карагъзова, за извънредно заседание и среща с министъра за излагане на мнението на ГС към ВСС в по-голяма детайлност. Това е, може да го формулирате и по-правилно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз ви предлагам това да е отделен акт.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Както прецените, че е по-правилно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: До тук гласувахме предложението на БАВЛЕК – това е акт № 1 за днешното заседание, с текста, който гласувахме преди малко и беше приет с 14 гласа „за“.

От името на Асоциация „ФОРУМ“ предавам да се гласува акт, свързан с организиране на пресконференция за необходимостта от приемане на спешни действия от страна на

Министерството на правосъдието за решаване на възникналите проблеми в правораздавателната система, свързани с блокиране работата на вещите лица и експертите.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Може ли да не е „пресконференция“, а „среща с министъра“?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: На нас предложението е организиране на пресконференция, на която, разбира се, ще бъде поканено и МП. Организиране на пресконференция за необходимостта от приемане на спешни действия от страна на МП по темата, която обсъждаме днес – това е моето предложение.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Подлагайте го на гласуване и толкова.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Аз съм „за“.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, ще гласуваме следващ акт на ГС – ВСС по т. 1 от дневния ред. Гласът на АЙСО няма да се отчете, защото няма как да изкажат становище, тъй като не участват лично в заседанието. Ева Марчева също гласува, тъй като се е включила онлайн – написала е съобщение в чата.

Моля да гласуваме втори акт по т. 1 от дневния ред със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС подкрепя предложението на Асоциация „ФОРУМ“ за организиране на пресконференция относно необходимостта от предприемане на спешни действия от страна на Министерство на правосъдието за решаване на възникналите проблеми в правораздавателната и правоохранителна система, свързани с неуредената нормативна база по отношение на работата на вещите лица и експертите.

Актът да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.“

Гласуване: „за“ – 14 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – няма.

Приема се.

Преминаваме към т. 2 – становище на Асоциация „ФОРУМ“, разработено по покана на Конституционния съд за изразяване на становище, по конституционно дело № 18/2022 г., образувано по искане на Министерския съвет за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 145, ал. 1, т. 3 от Закона за съдебната власт

<http://www.constcourt.bg/bg/Cases/Details/625>

Това становище, заедно с дневния ред, сме го представили преди 1 седмица. Сега, в хода на заседанието, предлагам да няма дискусия по него, просто го представяме за сведение на ГС – ВСС. Това е едно запитване на г-н Крум Зарков – допустимо ли е главния прокурор, осъществявайки надзор за законност на прокурорите, да им възлага проверки за спазването на законността във всички сфери на управление и на всички административни нива. Конституционният съд – само маркирам хронологията на събитията, отхвърля част от исканията на Крум Зарков, образува конституционно дело за част от искането на г-н Зарков, а именно – определен член, чл. 145, ал. 1, т. 3, в частност *...лоша връзка/...* действия и ревизии, и други закононарушения. Аз много се радвам, че Асоциация „ФОРУМ“, като член

на ГС – ВСС, е разпозната като заинтересована страна от КС и получаваме покана да изразим становище, каквото ние сме изразили. Нашето становище, най-общо казано, считам, че няма противоконституционност в този член на ЗСВ.

Становището ни е публикувано на сайта на КС на 19.12.2022 г. С радост установих, че преди няколко дни беше публикувано и становището на ВКС, което изцяло покриваше нашите правни изводи.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: На ВАС.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: На ВКС.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: На ВКС е с различно мнение, но на ВАС е със сходни позиции с вашето становище.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Може би аз бъркам – да на ВАС, видях, че беше публикувано след нашето. Но ми направи впечатление, че изцяло са възприети изводите, които ние правим м. декември. Може би това е конституционното решение, което ще излезе най-скоро и ще видим КС какво решение ще вземе. Тъй като видях, че има решение по КД № 17/2022 г., сега предстои решение по КД № 18/2022 г. и аз ще ви информирам какво се е случило. Така, че няма в детайли да обсъждаме и да ви представям нашето дълго становище по тази точка в дневния ред, предоставям го за сведение на ГС – ВСС. Не е необходимо, според мен, да гласуваме акт, че ГС – ВСС приема за сведение, или не приема, становището на Асоциация „ФОРУМ“ с цел оперативност на днешното заседание.

С това преминаваме към т. 3 – представяне на предложения от страна на адвокатурата за промени в преклузивните срокове по процесуалните закони, касаещи дейността на адвокатите.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Извинявайте, г-жо Карагъзова, понеже в почиката и в края на предходното обсъждане тук колегата Лисичкова изрази предположение, че едва ли не бягаме от т. 2 от дневния ред, може ли все пак да кажем по няколко думи?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, заповядайте.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Тъй като ние, като адвокатство сдружение, също следим много внимателно КД № 18/2022 г.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, вие също ли имахте становище по т. 2?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Ние предпочетохме да дадем собствено становище, във връзка с днешното заседание и аз вчера го изпратих на имейла на ГС – ВСС и на имейлите на членовете на ГС – ВСС. С две изречения ще кажа, че нашето становище се присъединява към подкрепящите искането на министъра на правосъдието становища, в т. ч. Висшия адвокатски съвет, ВКС, Съюза на юристите в България и още някои други становища. Тъй като именно разпознавайки важността на темата, която и вие поставяте на днешното заседание в ГС – ВСС и за което имате становище, наистина аз тук искам да ви поздравя и за това, че сте успели да „влезете под кожата“ на КС така, че да бъдете конституирани като страна, която да

дава такива становища – това наистина е голяма чест и аз ви поздравявам отново за това. Счетохме да не се изчерпваме само с даване на устно становище в рамките на днешното заседание, а да направим и писмено такова и да го предоставим на всички членове, които да се запознаят с него в удобно за тях време и съответно удобно за тях място. Това исках само да допълня.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз ще се запозная и ще го предоставя на нашия експертен екип, просто до момента не съм го чела. Вие казвате, че вчера вечерта сте го пуснали.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: След обяд.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: След обяд. Добре, разбира се за нас е много ценно да чуваме различни мнения. Може би е добре да го изпратите на имейла на КС – те може да го качат, за да е публично.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, може. Нашата молба единствено е – понеже не сме го изпращали отделно на ВСС, но в шапката сме посочили, че желаем да има копие и до ВСС, и тук бих потърсил съдействие от ГС – ВСС, както вече е изпратено, да бъде препратено за сведение и на ВСС – ако искат да го погледнат и те.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, въпреки, че е вкарано вчера следобед, какво да направим – да гласуваме акт да бъде изпратено за сведение на ВСС.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Не знам дали е нужно да се гласува чак акт за това. Чисто оперативно може би г-жа Тесовска да го препрати.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Всъщност по Правилника за работа на ГС – ВСС знаете, че всяка една организация може директно да контактува с ВСС. Затова, за да не излиза от името на целия ГС – ВСС, ОСА – иначе трябва да го гласуваме като акт.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Добре, ще си го препратим отделно тогава.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, за сведение, във връзка с обсъждането на темата днес – КД № 18/2022 г.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Може би – във връзка с възникналата тук, на масата, дискусия – не знам до каква степен Вие, г-жо Карагъзова, успявате да я проследите.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Почти не успявам – чувам хората, които са близо до компютъра.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, да. И понеже и г-жа Тесовска подсказа, че все пак може като акт да бъде гласувано изпращането – административно, към ВСС, ние бихме предпочели тази форма ако, разбира се, колегите не възразяват.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Не възразяваме.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, да гласуваме акт на ГС – ВСС по т. 2 със следния текст: ГС – ВСС приема за сведение становищата на Асоциация „ФОРУМ“ и ОСА и ги препраща, за сведение, на Пленума на ВСС. Това ли е?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Г-жа Тесовска подсказва, че Комисията по правни въпроси към Пленума на ВСС би била правилния адресат.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз ще погледна дали самия ВСС има становище вече по това дело – не виждам да имат становище и предполагам, че всички трябва да внесат становище.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Ако направя паралел с дискутирания там и приет на първо четене – в НС, ЗИД на ЗСВ в частта за ефективното разследване на главния прокурор, тогава г-н Магдалинчев представяше резултата и становището на ВСС, като резултат от заседанието на КПВ - ПВСС и взетото решение там. Може би наистина това е правилният форум в рамките на самия ВСС.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: По принцип механизмът във ВСС е следния – КПВ - ПВСС изготвя доклад, който доклад се гласува на ПВСС и всъщност вече решението на ПВСС е становището на ВСС.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Така, че все едно как ще го формулираме в нашия случай – да се изпрати на вниманието на КПВ - ПВСС – ако искате така.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, да.

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: Извинете, може ли да се включа.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, г-жо Томова.

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: По отношение становището на Асоциация „ФОРУМ“ имаме едно предложение. Отнася се за текста на стр. 5, абз. 3, ако е възможно, нашето предложение е в текста, в края на абзаца, където е казано „Закона за Сметната палата“ да отпадне „Закона за Сметната палата“ и предлагаме следния текст.

ОТ ЗАЛАТА: Може ли само да цитирате началото на абзаца?

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: „От изложеното до тук категорично следва...“ – стр. 5, абз. 3.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: В момента няма как да се промени това становище, тъй като то вече е входирано и качено на сайта на КС и аз го вкарах в дневния ред само за сведение. Няма как повече да бъде променено – то е качено още на 19.12.2022 г., може да бъде прието само за сведение.

ВЕЛИЧКА ТОМОВА: В такъв случай ще оттегля предложението си.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Само исках да се акцентира и да запозная и останалите 20 организации от ГС – ВСС, че това е един проблем, който в момента е на дневен ред в област „Правосъдие“ в България, той е много съществен и обръщам внимание да се запознаете с това дело на КС – то е качено на техния сайт и можете там да прочетете всички становища. Отделно вашето предложение, г-жо Томова, може да изпратите собствено становище за сведение до КПВ - ПВСС, тъй като ГС – ВСС е един консултативен орган към ВСС, който може да оказва експертна помощ на самото ВСС при изготвяне на техните

становища. Тъй като виждам, че ВСС още няма становище, което да е публикувано по КД № 18/2022 г. на сайта на КС. Така, че СОПС може да се обърнете към КПВ - ПВСС и да изпратите вашето становище, защото е важно. Просто при нас този аспект е засегнат по този начин.

Добре. Гласуваме тогава акта – изпращаме становище на Асоциация „ФОРУМ“ и ОСА за сведение на КПВ - ПВСС. Това е третият акт от днес. Ева Марчева е извън линия и няма да участва в това гласуване. Колеги, моля да гласуваме акт със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС, след проведена дискусия по темата и по представените становища от ОСА и СОПС по т. 2, приема за сведение същите и ги изпраща на вниманието на Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет.

Актът, ведно със становищата по т. 2, да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.“

Гласуване: „за“ – 13 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – няма.

Приема се.

/Величка Томова напуска залата. Павлина Желязкова – БАВЛЕК, упълномощава Николай Михайлов – СМЮ, да представлява организацията ѝ и също напуска залата./

Добре, преминаваме към т. 3 – представяне на предложения от страна на адвокатурата за промени в преклузивните срокове по процесуалните закони, касаещи дейността на адвокатите. Заповядайте, предполагам, че председателя на ОСА – Емил Георгиев, ще презентира – виждам, че имате трима представители. Благодаря, заповядайте.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Днес е точно така. И аз благодаря за гъвкавостта при формулирането на дневния ред и включването на точка допълнителна в дневния ред.

Няколко думи – става дума за едно актуално предложение, което произтича от Софийския адвокатски съвет (САС), който все пак е представителния орган на най-голямата адвокатска колегия в страната. Софийската адвокатска колегия (САК) обхваща около 45% от всички вписани в страната адвокати. Отнася се за един въпрос, който е изключително съществен както за страните по делата, основно по гражданските, търговските и административните дела, така и за техните процесуални представители – адвокатите. В тази връзка сме поканили кратко изложение да направи нашия колега адв. Христо Хинов, който, освен член на ОСА, е и секретар на САК. Предлагам колегата Хинов да има думата и да ни каже малко повече по въпросното предложение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Здравейте и добре дошъл в ГС – ВСС.

ХРИСТО ХИНОВ: Здравейте. Благодаря за възможността да представя Становището, което ние приехме на заседание на САК към САС. Становището беше прието по повод на обсъждания, които направихме във връзка с Проекта за ЗИД на ЗСВ, публикуван в Портала за обществени консултации на 22.12.2022 г. и в рамките на срока за обществените консултации ние депозирахме по съответния ред Становището на САК на 23.01.2023 г.

В Становището, накратко, ние сме взели отношение по основните положения в законопроекта, като принципно сме разгледали на Съвета, както беше прието и Становището, че в предлагания законопроект се решават редица въпроси на електронното правосъдие в начина, по който то трябва да съществува. Набелязали сме някои пропуски, които, според нас, трябва да бъдат отстранени – има някои, които са отразени в Становището.

Във връзка със същото обсъждане, ние също акцентирахме на някои основни моменти, които не са обхванати от законопроекта и оставят нерешени някои от съществените проблеми, които срещат адвокатите в работата си. Някои от тях са очертани в Становището – предполагам сте се запознали с тях, като един от тях е най-съществен, който даде повод и за днешната тема, е въпросът с процесуалните срокове в производствата по гражданския и процесуалния кодекс, които по общо разбиране на всички адвокати биха застъпили такова разбиране, някои от тях са нечовешки кратки. Става въпрос за срокове в рамките на дни, които обичайно не би трябвало да представляват проблем, но в голяма част от случаите поставят истинско предизвикателство за един нормален човек в общи линии на нормално натоварване в рамките на нормален работен ден да се справи и да изпълни всички изисквания, които се поставят пред него.

Тъй като, както е ясно, адвокатите предоставят услуга, а услугата, за да бъде ефективна, първо трябва да се предоставя от опитен специалист, опитът се придобива в практиката, практиката предполага повече работа. Освен това адвокатите, за да могат да практикуват въобще, трябва да се издържат – това също предполага поемането на определен обем работа, защото иначе просто няма смисъл да бъдеш адвокат, ако не можеш да се осигуриш и да се издържаш от тази дейност. В крайна сметка се наслагват множество срокове, които текат едновременно, а в голямата си част сроковете, които текат за адвокатите и въобще за страните в ГПК – това е акцента на Становището – ГПК, и съответно сроковете, които се прилагат по силата на прераждането в АПК. Всъщност всички тези срокове се преклузивки и пропускането на тези срокове води до ограничаване на права и невъзможност за упражняване на определени права впоследствие. Това важи както за работата на адвокатите, така и за страните, които в определени случаи непозвайки правна защита всъщност също се оказват в такава ситуация и могат да бъдат притиснати от определено кратки срокове, които трудно могат да бъдат изпълнени.

В Становището сме набелязали някои от най-типичните случаи, които, според нас, поставят проблем. Мога да се спра само на някои от тях, които са съществени. В производствата по граждански дела, които обикновено траят години на всяка инстанция, от практиката, която аз имам, няма производство на инстанция под година. Такова не се е случвало. Обичайно едно производство на първа инстанция може да отнеме година и половина до две години. На фона на това всъщност ние имаме срок, който се явява

преклузивен за подаване на отговор по искова молба, който срок в общия случай в общото исково производство е един месец от получаването на исковата молба, а в хипотезата на търговски спорове е 14 дни. Сега, ние разбираме, като практикуващи юристи и работещи с материята, че се налага определена дисциплина да има в производството, налага се да не се бави прекомерно и разточително да се борави с времето, защото то е скъпо за всички, но на фона на подготовката, която е имал ищеца, който е подготвил исковата си молба в рамките на възможността да предяви иск, т. е. съобразявайки се само с давностния срок, който е 3 или 5 години в зависимост от *.../шум в залата/...* на давност, той е имал възможност няколко месеца поне да обмисля, да подготвя своята теза, да я представи на съда, да предяви иска си, след което на ответника се оказва, че той трябва да отреагира в рамките на месец – в общия случай или 2 седмици – в случай на производства по търговски спорове. Това е първата стъпка във всяко едно производство – започва от искова молба и отговор.

И тук се получава не само определено изявени диспропорции и дисбаланс в това, което страните могат да ангажират като време за подготовка на тази най-първа фаза, но същевременно изключително много се затруднява организирането на защитата, защото всъщност работата трябва да бъде много концентрирана, изключително динамична. Много често се налага, след като се получи исковата молба, тепърва да се провежда среща с клиентите, да се уточнят какви документи има, какви документи няма, всичко това нещо отнема време и в крайна сметка изключително натоварена е работата и се стига съответно до пропуски.

Много често, освен това, клиента, когато реши, че има нужда от адвокатска защита, той всъщност вече е отделил част от времето, за да мисли сам по въпроса. Обикновено не помалко от 1/3, 1/4 от времето просто изчезва за работата като работа за подготовка за делото и отговорите по него. Това е на първата фаза, където имаме преклузивен срок поставен.

Пропускът за подаване на отговор, съответно пропускът за заявяване на определени възражения в отговора води до невъзможност това да се случи по-късно. Има проблеми в практиката – според правилата на ГПК, пропускът за представяне на ангажирани доказателства също преклудира възможността по-късно да се представят. Съответно има изключения, но това вече е въпрос на детайли. Също по този начин стоят положенията с множество процесуални срокове в хода на производството, които дори са доста по-къси от тези, които са уредени за отговор на искова молба.

Много често в рамките на производството се определят 7 или 3-дневни срокове за изпълнения указания на съда. В някои от случаите тези срокове са достатъчни, ако трябва да се заплати една такса, да речем за вещо лице, взимайки *.../шум в залата/...* от темата по т. 1 от дневния ред, всъщност в общия случай 7-дневният срок е достатъчен да се съобщи на клиента веднага след заседанието, той да може да организира набавянето на сумата, да я преведе, за да може да се представи документа на съда. Понякога обаче този срок също не е

достатъчен, защото аз много често се сблъсквам в практиката си с определени доста големи по размер възнаграждения – може би ще бъде интересно да се чуе, във връзка с т. 1, последния хонорар на вещо лице, което ми беше определен през м. декември, за съдебно-счетоводна експертиза беше 14 хил. лв. в Окръжен съд – Ловеч! Наистина, голяма работа беше извършена, заключението беше 600 стр., изключителен обем от информация беше обработен. Но всъщност, за да може съда да ми каже, че определя допълнително възнаграждение за вещо лице, което да се внесе в 7-дневен срок и аз да кажа на клиента да внесе припадащата се, според определението, част от 11 хил. лв., то той тези пари трябва да ги осигури, да ги преведе и аз да взема платежното. И тогава се получава много инфарктна ситуация, че в последния момент трябваше да получавам платежно, защото чак тогава успяха да осигурят средствата, за да ги внесат. Въпросът е, че има множество такива срокове, които на практика поставят страните и в повечето случаи адвокатите, когато са ангажирани такива, пред изключително големи технически, бих казал, затруднения. Това важи за процесуалните срокове в хода на производството, по същия начин мога да изложа – мисля, че всеки практикуващ юрист, който има досег с производства, може да даде свои съображения по повод сроковете, които са по въззивни обжалвания, по касационно обжалване.

В Становището са дадени определени съображения в тази насока. Това, което е технически пропуснато, за нас изключително голям проблем се явява възможността да обжалваме по касационен ред в хипотезите по чл. 274, ал. 3 от ГПК – касационно обжалване на определения. Ние се сблъскваме с това, че трябва да изпълним изискванията и да покрием критериите по чл. 280, ал.1 от ГПК, да издирим релевантна практика, да открием въпрос, който е решен в противоречие с нея, евентуално да формулираме други въпроси, които са от значение за *.../шум в залата/...* точното и правилното прилагане на закона, съответно това нещо отнема само по себе си много време, трябва да се намери и развият съображенията по същество на жалбата и затова цялото нещо всъщност законодателя предвижда 7 дни. Този срок – откровено ви казвам, ако не се използват определени забавяния при получаването на призовките и други похвати, е невъзможно да бъде изпълнен – той просто не е възможно да бъде изпълнен.

Същевременно ние считаме, че от една страна е необходимо да се помисли концептуално по въпроса и затова този законопроект ни даде повод да мислим по тези теми – да се удължат процесуалните срокове за извършване на преклудиращите се правни действия на страните в производствата, за да се осигури възможност за едно нормално, бих казал, развитие на производството, едно спокойно и разумно подредено пълно излагане на защитните позиции на страните. Може да се добави съществен проблем – вместо по търговски спорове, по които обичайно сложността е много по-голяма и имуществения и материален интерес, който е ангажиран по дефиниция, е по-голям – там срока, който се предоставя за отговор на исковата молба е по-кратък – 14-дневен, действително има

възможност за допълнителна искова молба, но всъщност има определени правила, по които се преценява дали нещо, представено с отговора на исквата молба е допустимо или не е допустимо, и може да се окаже, че е недопустимо, ако е пропуснато. Т. е. 14-дневният срок така или иначе е решителен срок, който може да доведе до преклудирание на процесуални възможности и съответно – увреждане на права на страната в производството.

Може да се посочат също така съществени проблеми, които се разкриват в процесуалните срокове, уредени в производствата по несъстоятелност в Търговския закон (ТЗ). Сроковете по възражения по производството по несъстоятелност са – срокът по чл. 690 от ТЗ е 7-дневен за възражение, ако синдикът е обявил списък с приети вземания на 40 различни кредитори и аз имам 7-дневен срок за възражение по този списък, то аз трябва в това кратко време с някаква предварителна подготовка, разбира се, да успея да формулирам възражение по достатъчно голям обем вземания, които са приети, за да мога да ги представя на съда, а той вече преценява дали да бъдат изключени в списъка или оставени в него.

Много такива примери могат да бъдат дадени за срокове, които на практика поставят на изпитание всъщност времевите способности на практикуващите юристи – не само адвокати и юрисконсулти засяга, обикновените граждани, които решават да водят делата си сами (има такива случаи – търговците, например, решават, че са достатъчно компетентни да се справят и правят опити сами да се справят с такива производства). Това касае всички тях.

Това са съществените ни съображения по тази тема. Има варианти, които могат да се мислят за продължаване на сроковете – в някакъв период могат да бъдат удължени. Може да се мисли и за вариант, в който сроковете да се отчитат по вече друг начин, евентуално да се обсъди – и ние това сме го предложили в становището, възстановяването на правилото на чл. 61, мисля, че беше, ал. 2 от ГПК, който беше приет, след това в рамките на няколко месеца беше отменен – това беше текстът, който уреждаше прекъсване на процесуалните срокове за страните във времето на съдебната ваканция. Имаше сериозни затруднения по приложението на текста, които са по-скоро технологични, доколкото съм наясно, но технологичните проблеми могат да намерят своите технологични решения и все пак да се осигури тази възможност за адекватна работа.

И в същата тази връзка, защото това за адвокатите се оказва, съвсем естествено, доста важно – за да могат адвокатите да работят, спазвайки всички срокове, осигурявайки защитата на своите доверители и подзащитни, и тук не визирам само адвокатите, които работят, намирайки клиентите си на свободния пазар, но и на тези, които предоставят правна помощ – там обема не е малък, който се усвоява работа, те трябва да имат и горе-долу – как да кажа, нормални условия на почивка. Т. е. трябва да им се осигури възможност в някакво време от годината те да не бъдат ангажирани с работата и да не пропускат никакви процесуални действия, които биха довели до ограничаване и засягане права на техните доверители и подзащитници.

В тази връзка, освен предложението за възстановяване на правилото, което е действало в чл. 61, ал. 2 от ГПК, евентуално би могло да се помисли броенето на срокове да се въведе и да се отчита по работни дни, което би осигурило на адвокатите събота и неделя като събота и неделя! В собствената си практика мога да кажа, че последните две години за мен събота и неделя почти няма!

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Ние нямаме!

ХРИСТО ХИНОВ: Да.

И с това искам да приключа с това изложение. Искам да ви кажа, че в рамките на САС, който се е наел понастоящем с отговорността да се грижи за интересите на адвокатите от САК, доста подробно обсъждаме този въпрос, доста често сме стигали до този въпрос. Много често колеги - адвокати поставят проблема пред нас, защото условията на работа стават много трудни при действащите правила, все повече са изискванията, които се поставят за дейността на адвоката. Освен чисто процесуалната работа на адвокатите, има изключително много изисквания, свързани със защита на лични данни, мерки срещу изпиране на пари и др. подобни, и всъщност това е допълнително натоварване.

В тази връзка е нашето Становище и моля да се обсъди, и да се приеме решение по него. Благодаря ви.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря и аз. Пенка Велинова, от гледна точка на съда, какво е вашето становище по отношение на предложенията?

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: По принцип смятам, че, след като е в интерес на гражданите и не могат да се спазят тези процесуални срокове, би било добре въпросът да се постави на обсъждане, тъй като наистина има срокове, които със сигурност затрудняват и страните, и адвокатите. Да, това може да доведе до някакво забавяне, но няма да е най-вероятно съществено забавяне. В края на краищата трябва да има реални възможности за защита на правата и интересите на страните по делата. Стига да не се изпада в никакви крайности, аз смятам, че е добре този срок да се постави сериозно за обсъждане.

/Мария Колева се включва онлайн в заседанието./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Пред Парламента?

ХРИСТО ХИНОВ: Може ли да уточня и да добавя, тъй като се *.../шум в залата/...* тази тема. Всъщност забавяне в производствата – това, което ние сме обсъждали и се постави въпроса, възможно е да се достигне до някакво забавяне на производствата, но дори при удвояване на сегашните процесуални срокове това забавяне на производствата, според нас, би било по-скоро трудно осезаемо за крайния резултат и крайния *.../шум в залата/...* за решаване на делото.

От друга страна следва да се посочи – и това сме го отразили в Становището, всъщност електронизацията на правораздавателната дейност при въвеждането на вече работеща система за електронно правосъдие ще съкрати съществено срока, който се отнема

да достигне дадено съобщение, призовка до адвоката. В момента ние имаме – и това също го установяваме от собствената си практика години вече, призовки не се получават ритмично и периодично скоро след постъпването при призовкар. Призовките се натрупват, стоят по 2-3 седмици, понякога и месец, според това дали призовкаря евентуално е в болничен или отпуск, а може да достигне и месец между постъпването в Бюро „Призовки“ и стигането до адвоката. Тук има едно огромно забавяне, което при електронна форма на комуникация и при работещо електронно правосъдие всъщност ще бъде изцяло изключено и част от това преодоляно забавяне може да бъде дадено за една нормална работа. Така, че не се търси и не мисля, че би се постигнало някакво съществено забавяне на производството.

Това исках да добавя, благодаря.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Ако може да направя уточнение – нямаме спор с вас. Това, което казвате, на първо място са интересите на страните в процеса, за да могат да изпълнят указанията, а не да бъдат поставени в някакви неизпълними условия, в които не могат да справят. И това, което казах също, че дори и да има някакво забавяне, то ще е несъществено и с оглед крайната цел на един процес – административен, граждански, в който да се постигне някакво справедливо решение. Аз не мисля, че това ще бъде някакво чак толкова съществено забавяне.

Но, тъй като въпросът е доста сложен, би следвало да се постави на обсъждане и да се постигне някакъв разумен баланс така, че да може едновременно делата да се водят ритмично и в същото време страните да не бъдат изправени пред някаква невъзможност да изпълнят указанията на съда поради изключително кратките срокове.

Да, действително има срокове, които са наистина изключително кратки. Те са, обикновено, в производства, които изискват малко по-голяма експедитивност. Но мисля, че ако се постави въпроса в едно сериозно обсъждане и да се постигне такава законодателна промяна, би могло да се постигне някакъв разумен баланс. Да, съгласна съм, тъй като адвокатите най-добре сте наясно какви затруднения създават на страните тези преклузивни срокове, след като вие казвате, че не може да се справите в някои случаи – трябва да се справяте с изключително големи усилия, в крайна сметка това не може да бъде целта на един процес, бил той административен или граждански, клиентите да бъдат изправени пред невъзможност да си свършат качествено работата.

Да, очевидно има проблем, очевидно вие сте запознати много по-добре от мен, тъй като аз съм съдия и аз само определям някакви срокове. Наясно съм, че някои срокове действително са недостатъчни. Да, действително има възможност за удължаване на тези срокове, но понякога тази възможност е свързана с допълнителни усилия от страна на страните и те не винаги могат да докажат наличието на обективни предпоставки за пропускане на срокове, тъй като и съдебната практика в това отношение е доста

разнопосочна – зависи от съдията, влиза се в едно още по-голямо забавяне на процеса в случай, че единия съд прецени, че няма основателни причини, то подлежи на обжалване.

Изобщо, да, може би е разумно да се въведат някакви малко по-балансиранни срокове, в които страните да могат да упражнят адекватно правата си. Това е моето мнение и аз нямам спор с вас по въпроса.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Адв. Лисичкова, заповядайте.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Виждам, че ние, адвокатите, сме особено активни по темата. Смятам, че един от безспорните срокове, които трябва да бъде удължен и колегите, които работят ще се съгласят – писмените искиви молби при делби. Там обикновено страната - ищец няма възможност да представи с исковата молба данъчна оценка, или скица, или схема на имота, който е предмет на делба – обикновено ѝ се дава 1 месец, в който да пише исковата молба, тя е направена с исковата си молба доказателствени искания да ѝ бъдат предоставени съдебни удостоверения, за да се снабди със скици и данъчни оценки. Обикновено ние почваме един спор със съдиите – те искат ние да им направим проект на съдебните удостоверения, които те само да подпишат, а това отнема време. След това трябва да отидеш до съответните инстанции, да ги входира, не се знае кой кога ще ти – едни ги пращат служебно на съда, други ти дават срок, в който да отидеш да ти бъдат изготвени. След това ти трябва да поискаш от съда едно писмо, което е придружително към Агенцията по вписвания. И много често – почти винаги на мен ми се случва в този 1-месечен срок да не успея да се вмести не защото нямам желание, а просто защото зависи от други държавни организации, които трябва да ми съдействат за това.

Действително, както каза колегата Хинов, аз, понеже работя и правна помощ, трябва да ви кажа, че в последните 4 години нямам отпуска, за съжаление. Обикновено 3-4 дни в месеца си позволявам да почивам, като задължително в тях са включени събота и неделя. За събота и неделя да не говорим, че за нас вече стана обикновен работен ден.

Така, че е много удачно предложение, не само заради това как адвокатата може качествено да изпълнява своите задължения, но смятам, че това преди всичко е в интерес на гражданите. Защото некачествената защита в производствата понякога води след себе си и до възобновяване на производства, което смятам, че от гледна точка на процесуална икономия също би било полезно за съдебната система. Затова аз лично подкрепям, като действащ адвокат, като човек с 20-годишна практика смятам, че това е много удачно. И това, което беше изменено и отменено – по време на съдебната ваканция да спрат да текат сроковете, за нас също е голям проблем.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Може ли и аз да кажа нещо. От Съюза на младите юристи – ние подкрепяме също вашата инициатива, това предложение. Действително има много кратки срокове – специално касационното обжалване, което е по чл. 280, срокът е изключително кратък. Като предложение също – може би също да се разгледа възможността

с молба за удължаване, да не се преценява дали има основание или не, просто да има една възможност за определен срок за удължаване, когато страната има нужда и прецени – по собствена преценка.

Също е интересно това предложение да се броят не календарни, а работни дни. Защото освен събота и неделя има и периоди на официални празници, има Коледни, Великденски и тогава се натрупват едни такива периоди на дълга почивка, а ти си работиш. Та, в общи линии и ние изразяваме подкрепа за инициативата. Желаяме успех и дано се приеме.

Тъй като ми се налага да напусна заседанието, подкрепяме становището и изложението на ОСА. Упълномощавам Асоциация „ФОРУМ“ – Таня Лисичкова, да гласува от името на СМЮ и понеже и БАВЛЕК ме упълномощиха – и от името на БАВЛЕК.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Ако може и на мен да ми дадете думата?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, разбира се, адв. Георгиева – заповядайте.

/Николай Михайлов напуска залата./

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Аз бях убедена, че съдия Велинова ще подкрепи една такава инициатива, тъй като ние – съдиите и адвокатите, работим ежедневно заедно, ежедневно виждаме общите въпроси, които подлежат на разрешаване. Със сигурност сроковете, които съдиите предоставят, също ще обмислят и от тях колко обективни са те за изпълнение от страна на адвокатите. Така, че благодаря от името и на адвокатите за подкрепата.

Във имейла, който вчера беше постъпил от АИСО, има засегнат един въпрос, който за нас също е от съществено значение и ние изискваме да ни бъде предоставен достъп до Национална база данни „Население“ (НБД „Население“). По този начин ние бихме спестили също процесуално време, за да подаваме молби за съдебни удостоверения, те да се резолюират, след това да се ангажира действието на администрацията на съда, след което тези съдебни удостоверения се получават, носят се на ръка в съответната институция, отново се връщат.

Тук е поставен въпросът за равнопоставеност или не с други професии. Даден е пример с нотариусите, които имат достъп. Но по силата, сега разбирам, на договор с МВР, което също може да бъде разрешено и за адвокатите по един много елегантен начин – по начина, по който ние и до сега имаме достъп до регистрите на Агенцията по вписванията. Също така ние можем да бъдем идентифицирани и по личния номер на адвоката, можем да посочваме също така, както и нотариусите посочват, номера на делата, по които се налага да направим съответните справки. Те в никакъв случай не са самоцелни и нямаме времето, нито интереса, да се интересуваме от нещо различно извън предмета на дейността ни.

Същевременно можем да предвидим, освен посочване номера на делата, на личния номер, една допълнителна – ако, разбира се, това се налага, една допълнителна сигурност – влизане с КЕП (квалифициран електронен подпис), но един такъв достъп би улеснил

значително всички участващи в процеса страни и би спестил процесуално време. В този смисъл становището на АЙСО аз предлагам да го разгледаме тук и да се обединим около мнението на участващите страни */организации/* в този ГС – ВСС да бъде включено също като един от въпросите, които подлежат на дискусия. Вярвам, че съдиите разбират основателността на едно такова искане, най-малко с цел процесуална икономия на време, а същевременно и много по-бързо снабдяване с информация за стартиране на едно такова производство. Ние не можем понякога да се снабдим с адресите на страните – последен такъв случай при нас имаме, повече от 4 месеца ние не можем да призовем лице, което се укрива и нямаме информация за адреса, на който понастоящем може да бъде призован.

Благодаря за предоставената възможност.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И аз благодаря. Друго изказване – съдия Велинова.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Тъй като стана въпрос за мнението на съдиите. Аз, по отношение на основателността на това искане, не мога да изразя становище, тъй като въпросът е доста сложен. Трябва да се направи действително сериозно проучване във връзка с различните регламенти за защита на личните данни и т. н. Но безспорно една дискусия по въпроса би била добре, включително и на законодателно ниво в работни групи в МП. И вече там би следвало да се прецени до колко една такава законодателна промяна би била съобразена с всичките закони и регламенти, които ние сме длъжни да спазваме. Така, че да – като цяло започване дискусия по въпроса аз бих подкрепила такова предложение – не като лично качество, а като представляващ БСА.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря, съдия Велинова. Тук ли е още г-жа Първанова, да – заповядайте, АПБ.

РАЛИЦА ПЪРВАНОВА: Да, точно щях да поискам думата. Първо, искам да приветствам предложението от страна на адвокатурата по тази точка, касаеща сроковете. Не бих искала да губим време и да преповтарям това, което вие много подробно разяснихте защо се искат тези промени, какво налага това и т. н. Още повече, че са свързани с промени в ГПК, ние – прокурорите, нямаме много общо, имаме в части, но пак ги подкрепям, защото считам, че обществените отношения така се променят. Вие дадохте една много добра статистика, че 45% от вписаните адвокати са на територията на София и обема от делата е такъв, че не предполага тези срокове да могат да се спазват по най-адекватния за вас начин.

Подкрепям и това по време на национални празници и официални празнични дни също да не текат сроковете, както и за съдебната ваканция.

По отношение на последно разисквания въпрос обаче аз също исках да взема думата и да взема отношение относно достъпа за НБД „Население“. Този въпрос считам, че наистина трябва да подлежи на по-голяма дискусия и да се пита по-деликатно, така да се каже, преди да се разреши достъп на толкова голяма професионална общност. Ще ви дам пример, защото и вие го дадохте за имотния регистър. Разбирам всички ваши доводи, че остава следа кой

какво е правил, какво е проверявал, кой е адвокатския му номер и т. н., но считам, че вероятността за по-голяма злоупотреба – така да се каже, в тази насока – поне мен, като прокурор, ме притеснява. Вие дадохте пример с имотния регистър, но ще ви дам пример – ние, прокурорите, също нямаме достъп до НБД „Население“, а дори нямаме достъп и до имотния регистър. Ние имаме няколко човека в прокуратурата, на които с изрична заповед са предоставени тези електронни подписи и не може всеки един прокурор, дори професионално, за да не губи време, от компютъра си да направи една елементарна справка – това не може да стане. Трябва чрез изрична молба до лицата, които имат този специален достъп – да, пак се казва по кое дело, за какво ти трябва, но не може всеки това да го направи.

Така, че наистина тук трябва по-внимателно да се подходи с оглед и защита на населението, защото – да, вие цитирате процесуалната икономия, но тук може би личните данни на хората би трябвало в по-голяма степен да бъдат защитени. Ето, вие самите казахте, че това с нотариусите е предвидено по определена процедура да се случва по договор с МВР. В тази насока аз съм с леки резерви по отношение на тези ваши предложения. Не, че не ми се струват правилни, но би трябвало да се обмислят малко по-добре как чисто технологично да стане, в кои случаи да могат да се правят тези проверки.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Ние сме отворени за съдействие, за всякаква дискусия, за предоставяне на всякакви гаранции за коректност в извличането на тези данни. Ние сме полагали клетва, ние работим единствено и само в интерес на клиентите си, нямаме никакви други мотиви за търсене на такава информация – при посочване на конкретно дело – там страните са ясни, ние търсим за конкретната страна и с оглед предоставяне на информация за стартиране на процеса или за продължаването му.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Също така ние сме администратори на лични данни.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Точно така – имаме декларации за администратори.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Попълваме декларации по отношение на информацията, която ни е станала достояние в служебно качество. И по повод на това, което казахте по отношение на факта, че 45% от адвокатите са вписани на територията на гр. София, искам да ви кажа, че един районен съд в провинцията обслужва поне 10-12 общини. Това означава, че един гражданин, който е наш клиент, защото както колегата Хинов каза, ние също ходим по провинцията, защото пък там има друг проблем, че ако си наемеш местен адвокат не знаеш какво ще ти се случи.

ОТ УЧАСНИЦИТЕ: Има го и този проблем.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Та, гражданинът живее в едно населено място, общинския му център е на друго място, съда, в който трябва да му се гледа делото, е на трето място и с тези документи, които ви казах, че трябва да се снабдим, при тези срокове допълнително затрудняват хората. Понеже аз съм родом от Русе, живяла съм в село – сега, в момента, има 5

автобуса на ден. Ако човек трябва да отиде до административния град да си извади един документ, да се върне – първо е свързано със значителни разходи за хората от провинцията и второ – отнема му много време, за да го накарам аз да се снабди с необходимите документи и като негов адвокат да мога да осъществя ефективно защитата му.

Така, че този въпрос е много деликатен. Колегата Хинов иска думата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, не се вижда добре на монитора. Заповядайте, г-н Хинов.

ХРИСТО ХИНОВ: По темата за достъпа до НБД „Население“. Към това, което каза колегата, искам да добавя, че освен цялата друга отговорност, която адвоката носи за всички възможни видове нарушения, като всеки друг гражданин, адвокатът носи и дисциплинарна отговорност.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: То с всички е така.

ХРИСТО ХИНОВ: Дори в определени случаи на нарушения се стига до лишаване от адвокатски права. Така, че реално има още една допълнителна гаранция, която да добавим към това, което се споменава. Иначе, по това, което се каза, съм напълно съгласен. Проблемът е доста сериозен, трябва много деликатно да се направи, но може да се регламентира и е добре да се стартира някакъв диалог за това.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Кой друг искаше думата – Светла Дерменджиева?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, съвсем кратко искам да кажа – позволявам си да изразя лично мнение и си представям от страната на потребител на услугите. Считам, че искането на ОСА по отношение на разглеждане увеличаването на сроковете е изключително коректно. Те не го искат за първи път – имали сме и друга дискусия по въпроса преди няколко месеца, когато отново се касаеше темата за сроковете. Но считам, че подготовката на документите, подготовката на всички съпътстващи материали би довела само до качествено правораздаване и същевременно би намалила общите срокове, защото отлагания или наново завеждане на дела, благодарение на некачествено подготвени документи по повод на това, че няма време и те не са пълни – хайде да не е понятието некачествени, а непълни.

И да се върнем и на първата точка за вещите лица – също има необходимост. Давам само пример, или както каза съдия Велинова, трябва да са балансирани между всички участници. Защото иначе в крайна сметка качеството от небалансирани срокове е изключително нарушено, това не дава добро правораздаване и в правораздаването ще се увеличат сроковете – както се случва на практика. Така, че едно увеличение на определени срокове през призмата на това да се броят само работни дни, с малко увеличение – т. е. с различни механизми в дискусията, би довело до подобряване на крайния резултат и същевременно считам, че ще намали сроковете. Това е моето мнение.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Мария, само една дума да кажа. Тъй като напоследък материята е изключително широка, която работим и ние – адвокатите, и въпреки, че ходим постоянно на обучения, специализации и т. н., трябва да ви кажа, че напоследък много често се налага по делата, без значение дали сме на страната на ищеца или ответника, ние, адвокатите, за да може да формулираме правилно становище – въпреки опита си в дадена материя, много често правим консултации с вещи лица – специалисти по тематиката на процеса, който ни предстои. И когато лично аз в областта на медицинското право, по отношение на т. нар. лекарски грешки, които са придобили и известност в обществото, не си позволявам нито да заведа искова молба, нито да напиша отговор на такава, ако не съм се консултирала поне с трима специалисти, тъй като много често експертизите, които трябва да ползваме, са комплексни.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: А това е време.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Това също е време – да се насочиш към конкретния специалист, за да може. Защото това спестява на клиента ти участие в процес, а води до признаване на иск, което така или иначе би се стигнало до такъв резултат, но просто със значителни финансови разходи накрая. Така, че това също е фактор, който би могъл да се използва, тъй като той е обективен фактор, който ние срещаме в ежедневната си работа.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: От залата още някой дали иска думата по тази точка от дискусиата или от онлайн - участниците – не виждам някой да иска да се включи.

Аз ви предлагам да гласуваме акт по тази точка.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, аз имам проект на решение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, аз също имам проект на решение. Заповядайте, г-н Георгиев.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: ГС – ВСС се присъединява към становището на Софийски адвокатски съвет, изразено в предложение с изх. № 151/23.01.2023 г. на САС, относно Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, публикуван в портала за обществени консултации на 22.12.2022 г. Да се изпрати акта на ГС – ВСС, ведно със становището на САС, до посочените в същите адресати, а именно: МС на Р България, Иван Демерджиев, като вицепремиер по обществения ред и сигурност и министър на вътрешните работи и Крум Зарков, като министър на правосъдието. Това би бил нашият проект за решение по т. 3 от дневния ред.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. вие искате ГС – ВСС да подкрепи становището на САК.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да и да се изпрати на посочените лица.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, да. Аз, след като изслушах дискусиата, ми се стори, че се поставиха два акцента, които са много важни от гледна точка ролята на ГС – ВСС. Това е – спазване интересите на всички участници в съдебният процес и другият

акцент е постигане на разумен баланс. Разбира се, представеното от ОСА становище на софийските адвокати, както имат един много симпатичен израз, г-н Георгиев, доста, според мен, представяте гледната точка от страната на адвокатите. Т. е. той е адвокатоцентрично, нали така.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Клиентоцентрично на първо място.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Ние не работим самоцелно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Дискусията се сведе до това днес, че трябва да се спазят интересите на всички участници и да се постигне разумен баланс. Така, че подлагам на обсъждане акта, който да акцентира именно върху тези два аспекта на този проблем. Предлагам такъв текст: „С оглед спазването интересите на всички участници в съдебния процес и постигането на разумен баланс, ГС – ВСС отправя препоръка към субектите, имащи право на законодателна инициатива, да поставят на задълбочено обществено обсъждане необходимостта за нормативните промени с преклузивните срокове по процесуаните закони, касаещи дейността на адвокатите.“

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Аз не виждам защо трябва да има разумен баланс, защото ние не казваме срок само за ищеца да бъде удължен или срок само за ответника. Това касае сроковете, които са в процеса и дали на едната или на другата страна ще ѝ се наложи да се позове на тези удължени срокове евентуално, е въпрос на процеса и предмета, който се обсъжда в делото. Ние не слагаме тежест в едната или в другата страна. От тези срокове могат да се възползват всички страни в процеса, даже и третите заинтересовани лица, необходимите другари – всички, които участват в процеса.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: В случая взимам отношение от името на Асоциация „ФОРУМ“ и считам, че ние бихме гласували „въздържал се“, ако трябва да се подкрепи изцяло становището на САК в този му текст. Затова ви предлагаме, че по-скоро ГС – ВСС трябва да вземе позиция, че трябва да има обществено обсъждане от тази необходимост за тези срокове, с цел спазване интересите на всички участници. Защото тук съда и прокуратурата изказаха известни, както и подкрепа, така и свои съображения, свързани с това, че е необходима дискусия, която да анализира в по-големи детайли този проблем с преклузивните срокове.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Извинявай, Мария. Тогава може ли един семеен проблем – така да се каже, в момента, който виждам – ние два гласа ли имаме, с два гласа ли гласуваме!?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Сега ще ви кажа – преди да започнем гласуването, защото Асоциация „ФОРУМ“ беше упълномощена и от АДСИ – Мария Колева писа съобщение.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, тогава кой ще гласува.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Само секунда. За Асоциация „ФОРУМ“ по т. 3 – ОСА, ще гласува адв. Таня Лисичкова, защото считам, че тя е човека, който най в дълбочина разбира този проблем.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Тъй като аз съм за предложението, а ти изразяваш...

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, секунда. В нашата асоциация винаги взимаме решенията заедно. Аз просто споделям моето мнение, като член на Асоциацията, но упълномощаваме теб да гласуваш по тази точка от името на Асоциацията.

Светла Дерменджиева ще гласува, както до сега, по упълномощението на Асоциацията от името на Клуб – журналисти срещу корупцията и ЦППИП. А Тодор Балабанов – чуваш ли ме?

ТОДОР БАЛАБАНОВ: Да, чувам, разбира се.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Моля да гласуваш от името на АДСИ, която упълномоща Асоциация „ФОРУМ“ и – БАВЛЕК ли упълномоща Асоциация „ФОРУМ“?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: БАВЛЕК и СМЮ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, Тодор нека да гласува и за СМЮ, и Таня за БАВЛЕК. Т. е. всеки от вас има по два гласа, които участват от Асоциация „ФОРУМ“ днес.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: СМЮ упълномоща колегата Таня Лисичкова.

ОТ ЗАЛАТА: Може ли едно предложение – как ще гласувате, като упълномощена организация, това си е ваше, вътрешно разпределение чисто административно. Тъй като имаше две предложения за текст на акт, предлагам те да бъдат обединени в един текст и той да има следния вид: „С цел запазване интересите на всички участници в съдебния процес и постигане на разумен баланс за всички страни в процеса, ГС – ВСС подкрепя изразеното становище на САС, представено от ОСА.“

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, но тук имаше предложение, че трябва допълнително обществено обсъждане с оглед.

ОТ ЗАЛАТА: Но то е минало общественото обсъждане на този ЗИД на ЗСВ преди около един месец. Да, принципно е така. Само да се подкрепи.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Затова моето решение е да се отправи препоръка към субектите, имащи право вече на законодателна инициатива.

Добре, ако е просто да се подкрепи становището в този вид на САК, аз считам, че Асоциация „ФОРУМ“ трябва да гласува с въздържал се, тъй като аз лично имам усещане, че тук трябва да има още дискусия – просто се съобразявам със становището, което беше изказано от АПБ и БСА.

ОТ ЗАЛАТА: Те ще си кажат своето мнение дали са съгласни.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, Пенка Велинова, заповядайте, гласувате за подкрепа становището на САК или?

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: По отношение на решението. Ако искате да го разделим – текста, тъй като като цяло резервите бяха по изказванията по отношение на Националната база данни „Население“. Да го разделим – принципно подкрепяме становището за удължаване на процесуалните срокове и за това, че следва да започне дискусия по отношение на възможността за осигуряване на достъп до Националната база данни „Население“. Аз нямам налични в момента становищата пред мен да се предостави достъп или не, тъй като не съм сигурна как точно трябва да бъде направено това нещо и дали изобщо следва да бъде направено. Могат да се разделят двете неща.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Съгласни ли сте?

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Мария, аз не смятам, че трябва да бъдат разделени. Трябва да бъде едно комплексно предложение – или го приемаш, или не го приемаш, или се въздържаш по една или друга причина. Ако имате някаква вътрешна несигурност за това, че достъп до тази база данни или някоя друга точка не съвпада с вашата позиция по въпроса, то това би формирало едно от трите решения. Аз не смятам, че трябва да разделяме по предложение първо, второ – никога не сме гласували поотделно първа точка, втора точка. Аз така смятам и така виждам и поради тази причина аз ще взема решение за или против. Досега никога не сме разделяли предложенията, защото една част не устройва – в смисъл една част приемаме, а друга част не приемаме. Това е тяхно предложение, което те го представят в този вид и което те смятат, че трябва да бъде.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Вижте, много често се представят становища в ГС – ВСС и после се гласува текст, който е коренно различен от становището или е някаква препоръка.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Добре, тогава да направим.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Асоциация „ФОРУМ“ имаше становище *.../говорят едновременно/...* и ние гласувахме, че трябва да се попита Конституционния съд, а те да се *.../говорят едновременно/...* становището на Асоциация „ФОРУМ“.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: О, няма да занимаваме КС с това!

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Тъй като се набляга на достъпа до НБД „Население“ – тук става въпрос за едно допълнително обсъждане относно този момент – за достъпа до данни. И тук може да организираме или да изразим мнение, че сме готови за един форум отдено по този въпрос със заинтересованите страни.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Това е чудесна инициатива.

ОТ ЗАЛАТА: Но да правим едно обществено обсъждане на ЗИД на ЗСВ, който срок е преминал.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: И е безпредметно, защото няма кой да го гласува.

ОТ ЗАЛАТА: Това е несериозно да го пишем. Може да приемем, че, с оглед спазването интересите на всички участници в съдебния процес и постигане на разумен

баланс за преклузивните срокове по процесуалните закони, ГС – ВСС принципно подкрепя позицията на САС, представена от ОСА, като обръща внимание, че по отношение на достъпа до НБД „Население“ ГС – ВСС е отворен за бъдеща дискусия по въпроса.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Или: „Счита, че са необходими бъдещи дискусии.“

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ама аз не искам обществено обсъждане ново. Просто, че да се каже, че тези, които имат право на законодателна инициатива – нали това обществено обсъждане вече е минало.

ОТ ЗАЛАТА: Таня Лисичкова обърна внимание, че адвокатите са администратори на лични данни, което означава, че според Закона за защита на личните данни те са оторизирани лица и съответно носят тази отговорност как ще работят с тези лични данни. Което означава, че нормативно този въпрос е уреден при тях.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: А, както и колегата Хинов каза, ние носим дисциплинарна отговорност. Това не е малко.

ОТ ЗАЛАТА: Да, отнемат се адвокатски права, ако се установи нарушаване.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Може ли само да уточня нещо – иска се в момента ние да изразим принципна подкрепа относно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Пълна подкрепа по текста – по текста на становището по неговия пълен текст, да.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Което е комплексно. Т. е. аз нямам никакви – аз подкрепям изцяло предложението, което касае процесуалните срокове, но нямам в момента формирана подкрепа за това необходимо ли е и трябва ли да се дава такъв достъп до НБД „Население“. Т. е. за мен е трудно за изразя категорична подкрепа по тяхното предложение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Защото Таня Лисичкова – в залата адвокатите настояват да се гласува в пълнота предложението на САС, да не се разцепва на две части.

ОТ ЗАЛАТА: Може допълнително да се проведе обсъждане.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Смятам да подложа на гласуване.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Може ли, г-жо Карагъзова, може ли, връщайки се към направеното от мен предложение, проект на акта, наистина там да стесним и да кажем – Становището на САС, изразено в предложението еди-кое-си, в частта, относима за процесуалните срокове и с това да приключим дискусията, тъй като тук виждам, че всички сме на едно мнение. Или – в частта, касаеща процесуалните срокове.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А това са преклузивните срокове по процесуалните закони.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Точно така. Тъй като това наистина е един много по-съществен въпрос по това становище, мисля, че даже ако колегата Ваня Георгиева не беше споменала възражението на Богдана Лазарова, можеше и да остане незабелязано.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А, не. Не, не можеше да остане незабелязано.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Както и да е. Това е по-важната част, така или иначе вече е извън сроковете.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не е необходимо да постигаме консенсус. В крайна сметка решенията в ГС – ВСС се взимат с обикновено мнозинство.

ХРИСТО ХИНОВ: Същественят и важен въпрос е този за сроковете.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Може ли сега това да предложите, като акт – този проект: подкрепя Становището, изразено в предложение изх. № 151/23.01.2023 г. в частта за процесуалните срокове.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И да приложиме Становището.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, разбира се. И да бъде изпратено на посочените поименно адресати – МС, г-н Демерджиев и г-н Зарков.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: До МС – нали в неговия състав влизат и тези две министерства.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: То ще отиде към секретаря на МС. А г-н Демерджиев, бидейки вицепремиер, който отговаря за по-широката сфера за обществения ред и сигурността, и г-н Зарков, като ресорен министър, който е предложил всъщност измененията и допълненията към ЗСВ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: От друга страна е спорен въпросът до колко един служебен кабинет, какъвто е сегашния, има правомощия да прави такива промени.

ОТ ЗАЛАТА: Спорен, спорен, но ги прави.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Защото покрай други законопроекти стана тази дискуссия.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: За добро или зло не са ограничени от Конституцията.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ако погледнете КР № .../лоша връзка/... ще видите, че доста са ограничени...

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Мисля, че излизаме от темата и за нас наистина текат преклузивни срокове, ние заплаги нямаме, няма как да се издържаме по друг начин. В дискуссия за преклузивните срокове ние на практика ги пропускаме. Моля, каквото предложите, да го гласуваме.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Нека да има гласуване, пък както протече гласуването. Ако има подкрепа – има, ако няма – няма. Поддържам последно правеното предложение за проект на акт – да получи подкрепа днес представеното Становище в частта за процесуалните срокове.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И то да бъде изпратено на субектите, имащи право на законодателна инициатива – те си ги изброяваме кои са те. Е, добре – на МС и на тези две министерства.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: В момента единственият орган, който има законодателна инициатива и действа е МС, ако правилно съм ориентиран.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, на служебен кабинет.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Е, сега.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, колеги, ще проведем гласуване за текст на акт по точката, като за КСЛБ ще гласува г-жа Първанова от АПБ – Христо Колев е написал в чата, че упълномощава нея, а становището на АИСО в това гласуване няма как да го вземем предвид. Моля да гласуваме акт на ГС – ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС, след проведена дискусия с изказани мнения, прие следните решения:

1. С оглед спазване интересите на всички участници в съдебния процес и постигане на разумен баланс, подкрепя становището на Софийския адвокатски съвет, изразено в предложение с изх. № 151/23.01.2023 г. по описа на САК, в частта, свързана с промени в преклузивните срокове по процесуалните закони, касаещи дейността на адвокатите.

Актът да се предостави на Министерски съвет, заместник министър-председателя по общественения ред и сигурност и служебен министър на вътрешните работи – Иван Демерджиев, и на министъра на правосъдието – Крум Зарков.

Актът да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.

Приложение: Становище от Софийския адвокатски съвет, представяван от председателя на САК, с изх. № 151/23.01.2023 г. по описа на САК.“

Гласуване: „за“ – 14 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – няма.

Приема се.

Заповядайте, Пепи Велинова.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Във връзка с дискусията, която се повдигна от отношение на НБД „Население“ бих могла да направя предложение да гласуваме още един диспозитив, че, предвид изразеното становище в Становището на адвокатите, по отношение необходимостта от достъп до НБД „Население“, МП, като орган, който изготвя проекти за контакти, предложения, може да започне дискусия със заинтересованите страни за евентуална възможност за улесняване на достъпа на адвокатите до регистъра на НБД „Население“, във връзка с конкретни дела, по които има такава необходимост.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Искате ли да гласуваме това като т. 2 от третия акт днес?

ОТ ЗАЛАТА: Да.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз мисля, че това е много разумно предложение. Това всъщност е препоръка към МП, нали.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да, като предложение – който изготвя законопроекта, биха могли да започнат дискусия с всички заинтересовани страни за изготвяне на такива предложения, след проучване на цялото законодателство. За достъпа до НБД „Население“ да започне обсъждане.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА:

„2. Предвид изразеното становище от страна на представителите на адвокатурата в ГС – ВСС, предлага на Министерство на правосъдието да започне дискусия със заинтересованите страни за евентуална възможност за улесняване на достъпа на адвокатите до регистъра на НБД „Население“, във връзка с конкретни дела, по които има такава необходимост.“

Гласуване: „за“ – 12 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – 2 гласа.

Приема се.

Други предложения по т. 3 за актове – не виждам.

Преминаваме към т. организационни въпроси – някой нещо да иска да сподели?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Аз ще взема по отношение и във връзка с последния акт, който гласувахме. Считам, че това е една прекрасна тема и за ГС – ВСС, и за провеждане на разговори – както отговорни по материята, така и заинтересовани страни, и тя не е нужно да се изчерпва само с едно заседание, а може да бъде тема, която да е в продължение на действие. От името на нашата организация, ние ще направим такова предложение за точка в дневния ред за следващото ни заседание.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, за да стане плавен прехода и да довършим втората част на това, което започнахме днес.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Иначе, като вносител на точка в днешното заседание, искам да благодаря на всички участвали в дискусията, беше изключително интересна, жива, динамична дискусия, на която се казаха много важни неща. Също така и да благодаря за оказаната ни подкрепа. Благодаря.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: И аз ви благодаря много.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Аз също се присъединявам към благодарността за подкрепата и за разбирането на проблема колко кой е важен за целия процес за защита на гражданите.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Точно така, това е ролята на ГС – ВСС, да се постигне този разумен баланс за всички участници.

В организационни въпроси – следващото заседание. Момент, Ева Марчева дава знак, но не се чува нищо – нямаш звук, явно има някакъв технически проблем.

Следващото заседание да не го определяме от сега, нека да видим дали ще възникнат някакви специални теми. То ще е най-малко два месеца по-рано.

За вещите лица сега темата изискваше спешност и да видим как ще процедираме там. Всъщност двете теми, които бяха поставени днес – Наредбата за вещите лица и преклузивните срокове, остават отворени за следващо заседание в най-кратък срок.

Актовете се публикуват на сайта на ВСС – там можете да ги следите, дневния ред също и протоколите. А всяка организация, която е изразила становище, може да поиска нейното становище по точка от дневния ред да бъде публикувано в раздел „Становища“ на ГС – ВСС на ВСС.

С това изчерпахме днешния дневен ред и закривам заседанието.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Благодарим на всички. Приятен ден! Приятен ден, колеги!

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 13:10 ч.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

**/п/
МАРИЯ КАРАГЪЗОВА**

**/п/
ЕВГЕНИ ИВАНОВ**

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска,
технически сътрудник на ГС - ВСС*